

LAIKAS

Nr. 251 XII M.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 28 DE ENERO — SAUSIS 28 D. 1960 M.

Rimtas Kvailumas

N. Kruščiov'as ir D. Eisenhower'is sutartinai džiūgauja dėl Afrikos tautelių pabudimo iš po anglų ir prancūzų XIX šimtmečio uždėto kolonializmo jungo laisvam gyvenimui. Tad ir sutarė 1960 metus "Afrikos metais" pakrikštinti. O kokia bus žavi sutartinė JT muzika, kai vietoj 82 akordų greit šimto švilpimą išgirsime! Štai kai kurie vardai besirikiuoją JT koncertan žengti: Kamerūnas — savo nepriklausomybės gimtadienį broliu dišku krauju pasišlakstęs, Togo, Nigerija, Somalija, Kipras, Senegalija, Kenija, Uganda, Sudanas ir tt.

mas ginąs tarpvalstybinių vandenynų (ne valstybių!) laisvę verčia džiaugtis "taikos" raketų kepsniu.

Tačiau toks JAV prezidento išsiskūnijimas, artimesnius vandenyno neutraliusius kraštus apgaulės šešėliu, o ne šaltojo karo pabaigtuvių džiaugsmu prausia.

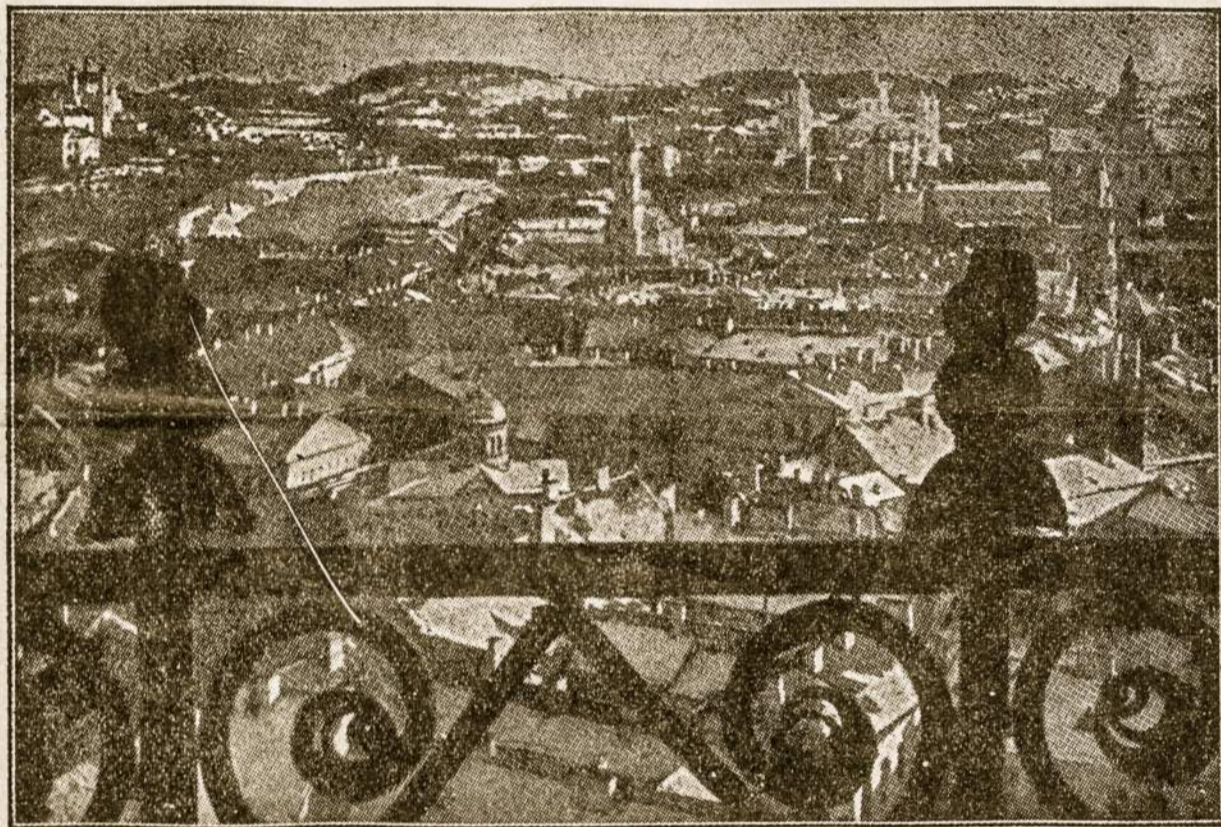
Ramina Maskva ir

"Neitikėtina galingo ir baisaus naujojo ginklo" savininkas, kaip pats komunizmo diktatorius Nikita sakosi. Susišaukia nepapraston Vyriausion Tary-

O Washington'as

Prisiklausęs daug Nikitos gražbilysčių, meldžia, kad kokią nors tarptautinę kontrolę tiems žodžiams patikrinti įsileistų.

Vėl, iš kitos pusės jei ir sutiktų su kokia nors kontrole ir ginclavimosi priežiūra, kas įstengs iškrėsti tą valstybę, kuri iš savo prigimties kitų apgaulėi yra sutvertą? Kas suseks užslėptuosius ginklus, jei apie jų gamybą nieko nėra girdėjęs, o tik sunaikinimo įsipareigojantį raštą rankose tejaus? Tat protingiausiai ir nusprendė palikti visus tuos

Kalba iš Maskvos

Kaip galima būtų besidžiaugti laukinių laisvę, taikos taiklų ginklų miklumo neišbandžius? Tat vyriausi "taikos" apaštalai ir prakaituoja prie prieš daug, daug metų negirdėto 47 laipsnių šalčio, kaip Rusijos meteorologijos stotys praneša.

Vyriausias "Taikos" dudorius Nikita, jam vienbalsiai pritariant Pankov'ui, Pyoangyang'ui ir Pekin'ui, visam pasauliui pučia, kad radio bangų valdomų raketų bandymai Ramiojo vandenyno (kuris iki šiol buvo laikomas kaip "Mūsų Š. Amerikos jūra") berybėse, vien taikos karvelių kepsniu žmonijai pakvips.

Atsiliepia Washington'as

Eisenhower'is spaudos konferencijoje išsigandusiems pareiškė, kad JAV valdžia negali drausti tarpvalstybiniuose vandenynuose tokių bandymų, dėl metų, kai japonus, australus kurių jau ir jie patys kažin kiek ir vandenyno salų gyventojus radio aktyvinėm žuvim ir lietum vaišina. Maskoliai niršo, protestavo, bet savo pridėję, gal ir nurims. O be to, pabrėžė, Washington'o tradicinis politikos žaidi-

bon visus beliežuvius vergijos kelnerius. Jiems vienbalsiai iš džiaugsmo trukšmaujant, tarsi viso pasaulio nustebimui, pareiškia: "Dabar yra aišku, kad JAV Valstybės jau nebėra kariniai galingiausios pasaulyje. Sovietų mokslininkai visose srityse yra juos pralenkę. Mūsų neitikėtino galingumo naujieji ginklai vis tobulinami įstengs apginti taiką ir ramybę visoms taiką mylinčioms tautoms. Ir todėl be jokių sąlygų ir ceremonijų išakau 1.210.000 raudonarmiečiams atsis veikinus su numylėtais ginklais grįžti socialistinio "arbūzo" auginti! O dabar, kreipiuos į viso pasaulio valdžias: ne žodžiais, bet veiksmingais darbais, sumažinant savąsias karo pajėgas, mus pasėkti!"

Londonas

Bet dėl ko, toks beviltiškas liūdesys? Arne vistiek, kur kas ką kalba, jog Londonas oficialiu pareiškimu džiūgauja.

"Jes didenybės valdžia, paprastai, su dideliu malonumu išklaušė žinią, kad Sovietų Sąjunga niekieno neraginama, nusprendė sumažinti savąsias karines jėgas".

klausimus Viršūnių Konferencijai narplioti.

Pareiškimų Karas

Po Šiaurės Atlanto Pakto valstybių konferencijos Paryžiuje, Vakariečiai pasidalino į trijų nuomonių stovyklas.

a) Vyriausi ŠAP kariškiai laiko Sovietų Rusiją karinių pajėgų srity pakilusią į auksčiausių ginklų, prieš Vakariečius aklaipsnį, kuri neskaitant atomityvioj tarnyboj laiko 175 armijas, kurios reikale skaičiuoja 7-8 milijonus karių. O Vakariečiams svarstant po 20.000 tankų bei lėktuvų ir 500-600 povandeninių laivų pajėgas, o reikale ir miklias kojas bėjimui iki stipresnės pasipriešinimui užtvoros daleidus, išrodo ne per daug saugu ir tat vyriausybes prašo paramos: padidinti išlaidas žmonėmis ir ginklais.

b) Diplomatai nori save ir per spaudą visus žmones įtikinti, kad Sovietai yra pasikeitę. Kad karinį vežimą ekonomijos griovinė yra pasirengę įvairuoti ir yra susirūpinę gyvenimo gerinimo reikalais, kad nesulyginus su pačių primityviausių la-

(Nukelta į 2 psl.)

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 636922

Franqueo Pagado
Concesión No 4284
Tarifa Reducida
Concesión No 4015

Poezija iš Lietuvos

GYVENIMO BŪDAS

Tikėjimas grįžta į sužeistą sielą,
Kaip šauksmas gyvenimo naujo, aiškaus;
Ir gyslose gėsta nežmoniškos gėlos,
Nuo naujo tvirkėsėjimo, naujo — lakaus.

Portretas, veidrodis ir mintys
— Tavęs, nūnai, aš nepažįstu
Aprūkusiam lape, žmogau.
Ar aš — paklausti neišdrįstu —
Ar aš buvau toksai anksčiau!

Dviem vyzdžiais dvi ugnelės dega,
Ugnim jaunystės atkaklios —
Tarytum jos vis bėga, bėga,
Iš po kaktos augštos, giedrios.

Pravertos lūpos, regis, sega
Sparnus prie marių, ežerų...
Ir ruošias pūsti žygio ragą,
Bekylant prie žvaigždžių gerų.

O taip. Tai buvo metai, metai...
Kada kelionė neklampi —
Kada tvirti kelionės ratai,
Kurios gyvenime tempi...

Pabėgo žvaigždės tos ir kitos,
Veide palikę takelius;
O akys ežerais išrytos
Negrįžta į senus kelius.

Taip sako — stiklas sidabruotas,
Šalia portreto ir manęs...
Nejaugi nelaimėjęs protas
Be tikslo — taip tuščiai užges?

Portretas, veidrodis ir mintys
Trim amžiais gula ant pečių —
O Dieve, didis — ko man imtis?
Sakyk, sakyk, nes taip kenčiu!

IŠ VISO PASAULIO

- Eisenhower su Kruščiov'u nepalenkė nė Prancūzijos Naujų Metų proga pasikeitė sveikinimo telegramomis.
- Prancūzija Naujuosius metus pradėjo su "naujuoju — sunkiuoju" franku, kurio vertė atstatoma į 1914 m. prieškarinę vertę. Tai didelis De Gaulle, nuopelnas reiškias ir valstybės ekonominį sustiprėjimą. Nors įskyles daugiau asmeninės ambicijos ginčas tarp. min. pirm. Michel Debrė ir finansų Antoine Pinay privergtes pakeisti Wilfried Baumgartner'iu išaukė ir finansų posekretorius Max Flechet'o atsistatidinimą ir daug rūpesčio sukėlė išdidžiūnose prancūzų valstybės vyruose.
- Keista vagystė. Nežinomi asmenys Italijoje netoli Romos, 15.000 gyventojų miestely Frascati iš šv. Sakramento bažnyčios pavogė du varpų po 80 kg. svorio.
- Automobilio katastrofoje žuvo 47 metų amžiaus garsus Prancūzų novelistas, 1957 m. Nobelio premijos autorius Albert Camus, kuris su dideliu iškilimė buvo palaidotas Loup-marin kapinėse.
- 84 m. metinės Vokietijos kancelerj Konrad Adenauer'į išgarsino kaip protingą kovotojį prieš visame pasaulyje išsiveržusią antisemitizmo bangą, kuri ir Izraelio valstybėje, irgi, svastikos ir prieš žydų nukreiptais šūkiams yra pasireiškus. Stipriai antisemitizmas pasireiškė: visoje Vak. Vokietijoje, Berlyne, Anglijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Graikijoje, Suomijoje, Australijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje, Meksikoje, Rytų Vokietijoje, Kanadoje, Norvegijoje ant E. Roosevelt'o paminklo užrašas: "Prekibininkas Potdsdamo žydas" ir kitur. Izraelis šaukiasi JT ir Vatikano smerkia tokius rasistinius veiksmus.
- Rusai mano ir į Merkurijų šauti.
- Brazilijos prez. Kubitschek'as ieško priemonių santykių pagerinimui su JAV. Kaltina komunistus, kraštutinius tautininkus ir kitus kairiuosius dėl santykių pablogėjimo.
- Visų karinių pajėgų viriausi JAV vadai susirinkę Norfolk, Virginijoje svarsto laisvojo pasaulio giminosi galimumus.
- 8 lenkų turistai Vienoje parašė azilio teises.
- Kruščiov'as lankysis Indijoje ir Afrikoje, De Gaulle balandžio mėn. vyks į JAV, Eisenhower'is vasario mėn., belankydamas Braziliją. Čilė ir Urugvajų, 26-29 d. ketina Argentinon užsukti.
- MacMillan'ui Pietų Afrikoje derybos sunkiai vyksta. Nesiklijuoja ir tiek.
- Irake areštavo 25 demonstrantus prieš komunizmą, kai sovietų laivas Basra uoste iškrovė kar reikmenis Abdel Karim Kassem "taikingam" sugyvenimui.
- 1947 m. nutraukti diplomatiniai ir prekibiniai santykiai Brazilijos su Sov. Rusija, Kruščiov'as 300 milijonų dolerių vertės prekybos sutartimi pradeda budavoti "taikaus bendradarbiavimo lieptą".
- Eisenhower'io kalba JAV Kongrese labai nepatiko sovietų ambasadoriui Mikhail Menshikov'ui.
- 97 metų amžiaus, arkiv. Alfonso Garinci popiežiaus Jono XXIII yra iš veiklios tarnybos į pensiją atleistas (jubiliado).
- 47 m. sukaktuvių proga viceprez. Rikardas Nixon'as yra paskelbtas Respublikonų partijos kandidatu į JAV prezidento rinkimus.
- 150.000 pabėgėlių praeitais metais perbėgo į Vakarų Berlyną. Iš viso į Vakarų Vokietiją iš Rytų yra 2.800.000 pabėgėlių, sako ministras Ernst Lemmer.

VOKIEČIŲ DISKUSIJOS DĖL RYTŲ SIENŲ

Jos įdomios ir Lietuvai

(E) Jau kuris laikas Vakarų Vokietijos visuomenėje eina diskusijos sienų klausimais. Ypač dažnai liečiamas Oderio-Neissės demarkacijos linijos klausimas, kuris Lenkijai šiandien nebėra "linija", o tikra siena, kurios jie niekad nenorėtų atsiskirti. Ir lenkų emigrantai laikosi tokio nusistatymo.

Yra ir vokiečiuose nuomonių, kad, siekiant tvarkyti Fed. Vokietijos santykius su Rytais, ypač su Lenkija, reiktų kol kas nekelti Oderio-Neissės linijos klausimo. Dar mažesnis polinkis vokiečiuose šiandien kelti Sudėtų krašto klausimą, nes tai yra vienas tų kraštų (panašiai kaip Klaipėdos kraštas), kurios Hitleris šantažu ir smurtu užgrobė.

Oficialioji Fed. Vokietijos laikysena sienų klausimu yra tokia: Vokietijos teisėtos sienos yra tos, kurios buvo 1937 metais. Bet kurie sienų pakeitimai galimi tik būsimos taikos sutarties rėmuose. Maždaug tokio pat nusistatymo iki šiol laikėsi ir opozicija. Bet socialdemokratai tuo klausimu rodo didesnį lankstumą. Jie, pavyzdžiui, yra nuomonės, kad Fed. Vokietija turėtų su Lenkija užmegzti diplomatinius santykius, Oderio-Neissės sienos klausimą paliekant visai nuošaliai. O žymus socialdemokratų veikėjas Fritz Erler vienoje paskaitoje neseniai (Hamburgo "Welt" pranešimu 270 nr.) pasisakė dar ryškiau. Jis pareiškė:

"Kas jaunimui įdiegia, kad mes galime reikalauti ar atgauti 1937 metų sienas — tokį reiktų areštuoti".

Kitą variantą, Erlerio nuomone nėra vilties prieškarinių Vokietijos sienų atstatyti.

Kai kurios vokiečių tremtinių organizacijos kreipėsi į atst. Erlerį prašydamos jį aiškiau pasisakyti tuo klausimu. Erler į tai t. k. atsakė (žiūr. "Ostpreussenblatt" 49 nr.), kad socialdemokrati partija pritaranti Fed. Vokietijos vyriausybės nusistatymui, kad tarptautinės teisės požiūriu 1937 metų sienos ir toliau galioja ir kad naujos sienos gali būti nustatytos tik taikos sutartyje su apjungta Vokietija. Antra, Erler yra nuomonės, kad nėra reikalo jau iš anksto pripažinti kurias nors naujas sienas, kol nėra pasirašyta taikos sutartis. Trečia, Oderio-Neissės linija yra panaudojama kitų valstybių sudaryti priešingumą tarp Vokietijos ir Lenkijos. Patys lenkai ir vokiečiai privalo dėl sienų susi-

tarti, o ne kiti. Ketvirta, reikia su Lenkija tartis ir dėl to patartina su ja sudaryti diplomatinius santykius. Penkta, jei vokiečiai ir yra nuomonės, kad sienų klausimas gali būti sutvarkytas tik taikos sutarties rėmuose, vis dėlto kitos valstybės tik tuomet pritarė Vokietijos apjungimo reikalui, jei iš anksto žinotų, kokios Vokietijos galtinės sienos turėtų būti.

Pats įdomiausias Erlerio pasisakymas yra šeštajame punkte:

"Pabrėžtinai aš priešinausi tiems, kurie mūsų tautoje nori kurstyti iliuziją, lyg taikos sutartyje būtų galima pasiekti tokias sienas, tartum nacional-socialistinis režimas nebūtų karo pradėjęs ir pralaimėjęs. Tai liečia ypač tuos, kurie stato reikalavimus net platesnis, negu 1937 metų sienas. Kas Vokietijos apjungimo diskusijas — kurios jau ir taip yra sunkios — apsunkina tokiais reikalavimais, kuria viso aplinkinio pasaulio sąjunga prieš Vokietijos apjungimą".

Erler dar pridūrė, kad jis tokiu savo nusistatymu einas išvien su valstybės sekretorium Thedleku, kuris taip pat įspėja nepasiduoti iliuzijoms teritorijinių klausimų atžvilgiu.

(Tiems, kas galėjo primiršti, primename: Vokietijos 1937 metų sienos buvo tos, kada Klaipėdos kraštas priklausė Lietuvai, Sudėtų kraštas čekoslovakijai, o lenkų dabar valdomos sritys Rytų ir Vakarų Prūsijoje, Pomeranijoje ir Silezijoje Vokietijai — išėjus Dancigo "lenkų koridorių". Erlerio ir Vokietijos plačių sluoksnių nuomone, Vokietijai bus sunku po pralošto karo atgauti visas tas sritis, kurias ji turėjo 1937 metais, o jau reikalauti Vokietijai sričių, kurios 1937 metais priklausė Lietuvai, Lenkijai ir čekoslovakijai, esanti tikra iliuzija — svajonė).

(E) Septynių metų plane esą numatyta pastatyti naujus tiltus Vilniuje per Nerį, kurie jungsią žvėryną su Vingio parku, rytinę miesto dalį su šiaurine. Troleibusų linijos bus nutiestos iki žemutinių Panerių, šiaurinės miesto dalies, aero uosto. Būsias restauruojamas ir Gedimino kalnas. Priešais Dailės muziejų būsias pastatytas paminklas bolševikų veikėjui Kapsukui-Mickevičiui. Priemiesčiai būsias užstatyti naujais gyvenamais kvartalais.

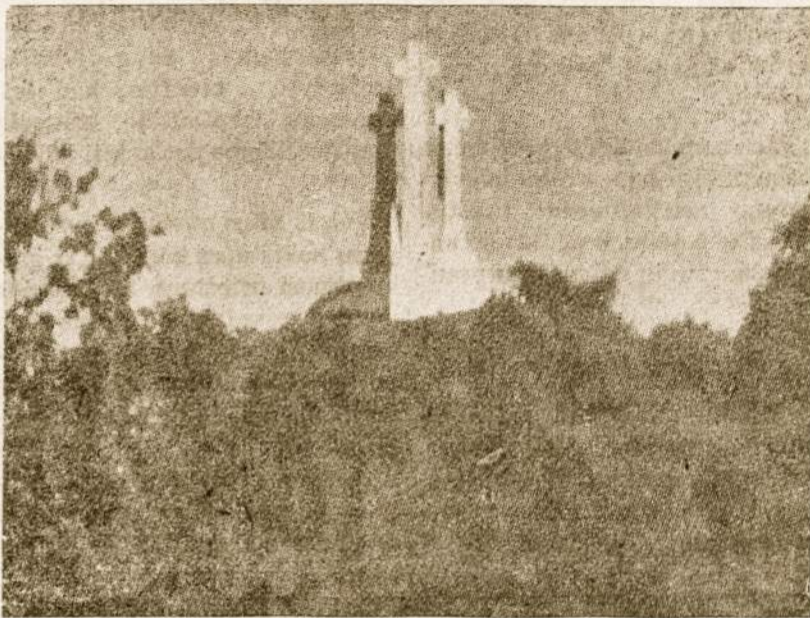
Chrupustoje L I E T U V O J E

VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTĮ PANAUDOJO SAVAI PROPAGANDAI

(E) Gruodžio 3-4 dienomis Vilniuje plačiau buvo minima Vilniaus universiteto 380 metų sukaktis. Komunistai stengėsi tą sukaktį panaudoti savo partiniams tikslams. Jie paskelbė, kad šiemet suėję ir 40 metų nuo to, kai "tarybinė valdžia" (Kapsukas-Mickevičius) tariami atsteigusi Vilniaus universitetą. "Lietuvos TSR istorijos šaltiniai" paduoda tokią "Lietuvos ir Bielorusi-

Faktai ir dokumentai rodo, kad Vilniaus universiteto atkūrimas vyko visai kitoje plotmėje. Jau iš liaudies komisarių paskelbimo teksto matyti, kad čia ėjo reikalas ne apie universitetą, bet "liaudies universiteto" arba "darbo universiteto" steigimą, kad ir senojo universiteto sienose.

Tikroji Vilniaus universiteto atkūrimo užuomazga buvo kitur. Kaip

jos liaudies komisarių" dekreto atšaukė iš 1919 m. kovo 13 d.:

"Carinės reakcijos uždaryto Vilniaus universiteto sienose įkurti visuotinį darbo universitetą.

Įvesti universitete nemokamą ir visiems prieinamą mokymą.

Dėstymo sistema — dalykinė ir semestrinė, vietos kalbomis

Universiteto organizavimui sudaroma komisija iš draugų S. Bobianskio, V. Biržiškos ir Cheltmano".

Tą nutarimą pasirašė "liaudies komisarių tarybos" pirmininkas Vincas Kapsukas-Mickevičius ir švietimo liaudies komisaras J. Leščinskis.

atspausdinta toje pačioje istorijos šaltinių knygoje, buvo paskelbta apie Vilniaus Lietuvos Mokslų draugijos įsteigtus augstųjų mokslų kursus. Kursai pradėję veikti jau kovo 24 d. O paskaitas skaitė J. Vabalas-Gudaitis, M. Biržiška, J. Tumėnas, Pr. Mašiotas, A. Janulaitis, K. Janavičius, Raudonikis ir kt. Iš tų kursų ir išdygo Vilniaus universiteto atžala, ne iš Kapsuko-Mickevičiaus dekreto apie liaudies universiteto steigimą. Kapsukas prie Vilniaus universiteto niekuo dėtas.

Vilniaus universiteto sukakties proga Lkp centro komitetas, Augščiausios tarybos prezidentas ir Ministerių taryba gruodžio 4 d. pas-

kelbė bendrą "sveikinimą", kuriame visai atvirai pabrėžiama, kad universitetas privalas tarnauti pirmoje eilėje komunizmui. Tai nenuostabu. Sovietinėje santvarkoje viskas pajungiamas partijos diktatūrai. Laisvojo pasaulio lietuviai sveikina Vilniaus universitetą tos sukakties proga, linkėdami, kad jos mokslų švieta rusentų ir šviestų nepaisant komunistinių temdymo pastangų.

Plepa apie taiką, bet ruošiasi "karo antpuoliumi"

(E) Vilniaus radijas gruodžio 7 d. perdavė vidaus reikalų ministro Alfonso Gailevičiaus (priešlėktuvinės apsaugos viršininko) paskaitą "Ką kiekvienas turi žinoti apie pasisaugojimą karo antpuolio metu". Žinant moderninio karo pobūdį, sunku įsivaizduoti, kaip Lietuvos gyventojai galėtų save "pasi-saugoti" karinio antpuolio metu, neturėdami bemaž jokių slėptuvių. Pareigūnai turės kur pasislėpti, liaudis bus palikta Dievo valiai, kaip perėjo karo metu.

"Visos talkininkės tiek daug išskentė" — Jaunuoliai sukruvintom rankom

(E) Vilniaus radijas gruodžio 3 d. davė reportažą iš Vilniaus studentų gyvenimo. Viena studentė atvirai papasakojo, kaip vargo Lietuvos jaunuoliai, patekę į Sovietų Sąjungos gilumos plėšinius. "Visos talkininkės tiek daug išskentė... Plėšiniuose jai teko dirbti kartu su vyrais... Niekas čia nepasigalėjo pasakyti, kad blogai dirbama. Plėšiniams nereikalingi baltarankiai. Ką gi, Marytė kietai sukando dantis ir mokėsi sunkiai dirbti. O ką jau bekalbėti apie darbus kolūkiuose. Stovyklose (Sibire) mes pirmą kartą pajutome komunistinio darbo skoni. Anksčiau tik kalbėdavome, dabar stovyklose mes tai jau patys išgyvenome". Būta net taip, kad pamalnos viršininkas, apžiūrėjęs kai kurių studentų (sukruvintas) rankas, pasiūkė gydytoją patvarkė, kad studentai kelias dienas galėtų palisėti.

Vietovardžių tyrinėtojų konferencija

(E) Mokslų akademijos Lietuvos kalbos ir literatūros instituto kalbininkai ir etnografi dalyvavo vietovardžių tyrinėtojų konferencijoje Kijeve, Ukrainoje. Panaši konferencija vyks 1963 metais Sofijoje, Bulgarijoje. Reikia manyti, kad sovietų rusų diriguojami slavistai stengėsi ir stengsis įrodyti slavų įtakos plėtrą Rytų Europoje, panaudojant slaviskus vietovardžius.

RIMTAS KVAILUMAS

(Atkelta iš 1-jo psl.)

kinių tautų gyvenimo lygių. Sąjungininkams, irgi, pataria stiprinti prekybos ir pramonės frontą, o ne kokios kitokios apsaugos reikalais rūpintis.

c) Trečiosios nuomonės pareiškimai skelbia laimėsią ir tretįjį karą visai nepasiruošus, kaip kad pirmuosius du yra laimėję vien Amerikos strategijos dėka. Savęs apsidraudimui siūlo atiduoti bilietą apsaugos "loterijai" ir panaudoti žmones bei medžiagas ekonomijos priešpūliams atremti.

SAP gen. sekretorius Paul Spaak sako, kad pats Pakto buvimas įrodo savo pajėgumą ir maskolius atbaido nuo visko, kurie taip pat yra gaudinami Rytų kaimyno. Tat ko jaudintis?

Kinija — Baubas Maskvai

Tarp nesuskaitomų kalbų, tarmių, skirtingiausių tikėjimų, apylinkinių tautiškumų bei priešingų šimtmečių bėgyje išgyvenimų, veik nepriklausomos Indijos imperijos valstybės blaškosi tarp kairiausių komunistų bei dešiniausių fanatistų ir Dievas žino, tarp kokių amžiais nesutaikomų įsitikinimų, ir bendro Kinijos pavojaus nesupranta, nes ir be jos anksčiau gyvena. Kinai, irgi, tirštai apgyvenę savo žemę godžiai žvelgia į pašonėje dirvonuojančius tuščius Sibiro plotus. Maskva tai mato, jaučia tą artimą pavojų ir ar ne dėl to ieško su Vakarais sugyvenimo?, raminaisi kai kurie.

Tautų Galvosena

Bet ką galvoja tautos? Išrodo, kad laisvasis pasaulis arčiau diplomatų svaiojimo, o ne kariškių bevilčiai linksta. Kai kuriems išrodo, kad Kruščiov'as yra ne taip agresivus, kaip Stalinas, tat ir atominių bombų gynybą į agurkų ir pomidorų kultūrinimą norėtų pakeisti. O ant galo, dėl ko rūpintis? Ar ne pilni dienraščiai greito nusiginklavimo, ginklų "naikinimo" ir taikaus sugyvenimo konferencijų karštingės dienotvarkės primarginti? Kam mesti pinigus velniui? Ar tik ginklų naikinimo smaguriau'ojų malonumams?

Bet, be abejo tiesa, kad Kruščiov'as, kaip tik tokių švelnių jausmų želmaniu ir priežiūra tesapnuoja užsiauginti komunizmo diktatūros bizūną visai žmoniškai. Ir norėtų pirmiausia išvysti Europą likusią be jokio kariškio, o vien bemindžiojama kruvinosios vergijos vado — NI kitos bato.

Sugyvenimas ar Viliojanti Apgaulė?

Jei sutiksime su pasaulyje daugumos klestencia nuomone, kad SSTR I-sis ministras Nikita S. Kruščiov'as nebenori maišyti karo košės ir ne mažiau trokšta komunizmo diktatūros grandinių visam pasauliui, atsiras klausimas: Tat ko jis ieško, ir kokioms priemonėm visą tai tikisi įgyvendinti.

Tuos dū klausimų išrišti, rašo garsus politikas Roscoe Drummond, JAV rižtingai ir be kir-

kų virpinimo apsisprendę, turėtų p. Kruščiov'ui padėti.

Pirmiausia, Sovietai tvirtina, kad jie tetrokšta pasaulį praturtinti dviem dorybėm: "ginklus sunaikinus taikingu sugyvenimu ir nesikišimu į kaimyninių valstybių vidaus tvarką", atseit, nosies kaišiojimo į kaimyno virtuvės puodus norėtų atpratinti.

Besiaiškindami tas mintis pasiklysiame sunkiame ir neįprastame visiems Nikitos galvoje. Jog jis nesitiki savo galvosena būsias pažeidęs Vengrijos savistovų valdymosi būdą, kai prieš tris metus ten jis pats pasiuntė tankus ir raudonarmiečių gaujas skersti laisvės tik tetrokščiančių darbininkų. O "taikingu sugyvenimu" telaiko tik be pasipriešinimo kaimyninių valstybių komunizmo priespaudai pavergimą. Bet, jei pati pavergtoji ar kitas JT narys išsižioja teirautis JT sprendimo, tai Maskvos delegatai išsižeidę JT salę demonstratyviai apleidžia.

Adlai Stevenson'as ir Walter Lippmann'as sako, kad Kremlius "nesikišimas" tėra tik diktatūriškas išpareigojimas išplėsti visur komunizmą nesiskaitant su kitų valstybių laisve ir teise. Tat Nikita ir pluša, kad JAV sutiktų su sovietų diktatūriška kumščio teise apgaulės būdu pavergiančia vis naujas tautas, ir nematyti ne tik kituose laisvuose kraštuose, bet ir pačioj JAV-bėj jų provakacinių darbėlių.

Tam atsiekti, jis keičia pačias pagrindines Markso - Lenino mokslo tiesas, (būtiną komu-

nizmo su kapitalizmu kovą) kad tik išvengus pasaulinio karo komunizmui nelaimingų pasekų, jo santvarkos žuvimo. Laikui bėgant jis įrodys ir kitas Lenino klaidas, kaip kad yr' padaręs su Stalinu. Jo "taikus sugyvenimas" nereikia gyventi taikingai su kaimynu, bet tik laikinis, pripuolamas bendravimas — pritarimas visuotinai komunizmo kovai pasiekti pergalę be visuotino karo žiaurumu ir komunistinių pralaimėjimų grėsmės.

Laisvės Kaina

JAV-bes lygiai ginančias kitų valstybių laisvę ir vergiją, kad ir draugiškiausios Sovietų Sąjungos Ramiajame Vandenyne atominių ginklų bandimai, ją pačią privartė rimčiau susirūpinti savąja laisve, jei nenori "laisvos" komunizmo vergijos malonumų pergyventi. Pamatė, kad Sovietai per penktąją koloną ir gerai organizuotą ir apmokamą špionazą visus paslaptinų ginklų gudrybės ne blogiau žino, kaip jie patys, ir dėl to jokių tarpvalstybinių kontrolė nėra reikalingi. Nixon'as skelbia, kad joku būdu JAV-bes negali mažinti savo karinių pajėgų, o Kruščiov'o skelbiama raudonosios armijos mažinimo procedūra tėra apgaulingas politinis triukas ir jų 7-čio plano įgyvendinimo biznis. Be jokių ilgų tarimasi, siunčia atominių raketų siuntą į Pietų Korėją, o su Japonijos min. pirm. Nobosuke Kishi ir užsienių reikalų ministru Fujiyana atvykusiais į Wa-

shington'ą prekybos ir draugystės, reikalais, šio mėn. 19 d. East Room salėje dalyvausiant pr. Eisenhower'ui su Herter'iu pasirašo "bendravimo ir tarpusavio gynybos" sutartį dešimčiai metų.

Pranašystės

Tarptautinei padėčiai nušviesti ir žingeidumui pajvarinti amžių bėgyje visada atsiranda ir ateitį aiškiai numatančiųjų, kurie, paprastai vadinami pranašais, apie būsimuosius įvykius labai noriai mėgstą pasakoti. Jų skaičius dabar gyvena Italijoje du: Lelio Alberto Fabriani ir Achille d'Angelo, sakosi, kad tiksliai buvo nusakę Musolino žuvimą. Praėjusių metų pranašystėse buvo skelbiama paties žmogaus nesugebėjimas mėnulį nuvažiuoti ir tarp gausių susirėmimų totalinio karo išvengimas. Šiuos 1960-us metus pranašauja būsiančius taikingus; nors ir neramus. Richard'ą Nixon'ą JAV prezidento kėdėj mato, Nikita Kruščiov'ą dingusi iš politikos scenos, bet prieš tai įgyvendinusi žimū įnašą žmonijos istorijon, nusako.

Dėl Fatimos trečiosios dalies pareiškimo, kuris šiais metais bus viešai paskelbtas, pranašaujama, kad Rusija savasias klaidas išplatins visame pasaulyje sukeldama karus ir Bažnyčios persekiojimus.

Kadangi tų visų pranašysčių išsipyldimas byloja apie šiuos metus, tai tikėkimės visi greitu laiku jų teisingumą įsitikinti.

A. Lubickas

Pasaulio Lietuviai

ITALIJA

JAUNUOLIO AUKOS KELIAS

Gruodžio 19 d. Romoje, šv. Jono Laterano bazilikoje arkiv. A. Tragella įšventino į kunigus Simoną Jūreivį Razmų, šv. Kazimiero kolegijos auklėtinį. Sekančią dieną kolegijoje turėjo pirmą iškilmingą šv. Mišių auką, kurioje dalyvavo motina iš Chicagos, vysk. V. Padolskis, Ponaš Lozoraičiai ir liet. kolonija. Jaukiame priėmime išreikšta gausių linkėjimų, pobūvyje skambėjo lietuviška sutartinė. Jaunasis kunigas gimė 1932 m. Barstyčiuose, Žemaitijoje.

Čia baigė pradinę mokyklą ir Sodoje dvi gimnazijos klases. Lietuvišką gimnaziją baigė Vokietijoje. Su motina ir sesute emigravęs į Chicago, buvo eilinis darbininkas. Vėliau mokėsi Quigley ir garsioje Mundelein kun. seminarijoje. Baigęs filosofiją, atvyko į lietuvišką židinį Romos šv. Kazimiero kolegiją. Taip užtikrintą Amerikoje ateitį Pankauko lietuviškam reikalui. Romoje baigia studijas šv. Grigaliaus universitete, kur yra du profesoriai lietuviai. Šalia mokslo kun. S. J. Razmus gyvai reikiasi visuomeninėje veikloje ir spaudos darbe.

PASIKALBĖJIMAS SU PONU BAČIŪNU

"Laiko" korespondentui apsilankusiam pas ponus Bačiūnus Crillon viešbutyje, buvo matiniai leista paklausti keletą įdomesnių, mums rūpimų klausimų, į kuriuos p. Bačiūnas, nežiūrint negalavimo, mielai atsakinėjo. Šias mintis pasidaliname su skaitytojais.

Korespondentas: — Jūs esate jau daug apkeliavę. Atvykote ir pas mus P. Amerikos lietuvius. Sakykite, koks yra šios kelionės tikslas?

Ponas Bačiūnas: — Mano kelionės svarbiausioji mintis yra apjung-

lietuviai vaišingi ir malonūs. Džiaugiasi matydami, kad Argentinoje lietuvių, kaip kitose kultūringose šalyse, gali plačiai ir savistoviai verstis. Kiek man teko pažinti Angliją, Vokietiją, ten lietuviams nėra tokių galimybių pakilti į augštesnį socialinį bei ekonominį sluoksnį.

Koresp. — Kokį įspūdį Jums sudaro bendrai Arg. kraštas ir žmonės?

Pon. Bačiūnas. — Argentina yra atėitis kraštas. Nors man dar neteko iš arčiau su argentiniečiais susipažinti, tačiau iš keleto apsilanky-

pinigų, kai tuo tarpu kultūriniai, lietuviški reikalai skursta. Bet džiugu, kad pasišventėlių dėka dirbama ir daug dirbama, nors aplinka nedėkinga ir žmonės, mažai tevertina.

Koresp. — Berods, savo kelionėje atstovaujate ir š. Amerikos Lietuvių Bendruomenę. Įdomu būtų sužinoti, kaip Liet. Bendruomenė pas Jus susiorganizavusi...

Ponas Bačiūnas. — Daugiausia prie Lietuvių Bendruomenės suorganizavimo dirbo ir dirba p. Stasys Barzdukas, tai yra lyg tas ratas, kuris visą Bendruomenę suka ir judina. Dabar Liet. B-nė š. Amerikoje yra gražiausia ir pavyzdžiausia susiorganizavusi. Lietuvių vaikų pradžios mokyklose mokosi 6940, vidurinėse mokyklose virš pusantro tūkstančio, augštuosius mokslus lanko apie 1200 studentų. Bendruomenės solidarumo mokestį moka apie 7000 tautiečių. Palyginus tai nėra didelis nuostimis, bet vis skaičius.

Koresp. — Kokius linkėjimus galėčiau iš Jūsų perduoti visiems P. Amerikos, ypač Arg. lietuviams?

Pon. Bačiūnas. — Lietuvis, kuris ne prekiauja savo lietuviškumu, yra kartu ir geras tos šalies pilietis, kurioje jis gyvena. Mano linkėjimai Argentinos lietuviams, kad jie būtų tautūs ir gerai susipratę lietuvių. Š. Amerikoje tie lietuvių, kurie savo lietuviškumą neslepė, išliko aukštai netik ekonominėje padėtyje, bet užėmė taip pat dideles vietas Amerikos politiniame gyvenime ir įvairiose mokslo įstaigose. Turime ir nevisai vykusių pavyzdžių. Mano noras, kad tie blogi pavyzdžiai išnyktų, kad visi pasidarytų pagarbos verti. Linkiu taip pat geros nuotakos, susikaupimo, sveikatos, nepalūžti dėl lietuviškumo ir nepriklausomybės kovų, kad anksčiau ar vėliau susilauktume nepriklausomos valstybės sužydėjimo.

Koresp. — Širdingas ačiū už visus linkėjimus. Tuo pačiu visų "Laiko" skaitytojų vardu leiskite palinkėti Jums ir Poniaš daug sveikatos, kad galėtumėt dar daug dėl Tėvynės išlaisvinimo iš tautiečių vienijimo pasidaryti. Mums labai malonu buvo Jus turėti savo tarpe, linkime laimingai užbaigti P. Amerikos kelionę ir vėl kada nors apsilankyti ir pabuvoti kiek ilgiau.

JUNGT. AMER. VALST. PRELATO MYK. KEMEŽIO IVILKTUVĖS

Kun. Mykolas Kemežis, šv. Petro ir Povilo Lietuvių parapijos klebonas Elizabete, popiežiaus Jono XXIII pakeltas į prelatus su Right Reverend titulu. Sausio 3 d., 3:30 v. po piet švč. Jėzaus Šėdies katedroje Newarko įvyko jo įvilktuvės kartu su kitais 25 vyskupijos prelatais. Įvilktuvių apeigas atliko arkiv. Thomas A. Boland. Pamokslą pasakė vysk. Martin W. Stanton. Po įvilktuvių apeigų palaiminimą švč. sakramentu suteikė vysk. W. Curtis. Iškilnėse dalyvavo daugiau kaip 40 prelatų, apie 200 kunigų, vienuolių, broliukų, seelių ir pilnutėlė erdvi katedra tikinčiųjų. Kunigų tarpe buvo nemaža lietuvių, o taip pat ir lietuvių pranciškonų atstovai. Prel. Mykolo Kemežio pagerbimas Elizabete įvyko sausio 24 d.

Juožas Bačiūnas kalbasi su "Margučio", "L. Dienų" ir "Dirvos" foto bendradarbiu Argentinoje, fotografu L. Kančausku.

ti visose Pietų Amerikos kolonijose gyvenančius lietuvius į vieną jungiamąjį kontaktą ir kartu užregistruoti lietuviškos spaudos skiltyse lietuvių gyvenimą, atliekamus bei atliktus jų darbus, jų užsimojimus. Nors apgalvestaujant tenka pasakyti, kad ne visus lietuvius galėjam jų kolonijose aplankyti, tačiau iš jau patirtų įspūdžių bei apsilankymų turiu susidarys bešališką vaizdą apie lietuvius ir jų nuveiktus darbus.

Koresp. — Kokie pirmieji įspūdžiai paliko Jums apsilankius pas P. Amerikos lietuvius ir kur radote juos geriausiai susiorganizavusius?

Pon. Bačiūnas. — Šičia yra mano trečioji vieta Pietų Amerikoje, kurioje kiek ilgiau apsisistojau. Rio de Janeiro mieste prie geriausių norų, skanundant dantims, nebuvo galima užmegzti artimesnių santykių. San Paulo nors buvau tik 3 dienas, bet pastebėjau, kad ten lietuvių vadovaujami dvasiškų, greit susirinko į mano filmą apie š. Amerikos lietuvius. Gausiai įspūdis, kad ten lietuvių organizuojasi.

Argentinoje kaip ir Urugvajuje pastebimas nuostirdesnis ir gyvenis organizuotumas. Ypač gerai lietuvių susiorganizavę prie savo bažnyčių, veikia neginčijamai kultūrinėje, lietuviškoje dvasioje. Bendrai čia

manų muitinėje susidariau šioji tokį bendrą įspūdį: turint pinigų ir dar mokant su jais susikalbėti, galima gyventi kaip ir kituose pasaulio kraštuose.

Man prisimenas pirmieji įspūdžiai, kai aš prieš 60 metų pirmą kartą su tėveliais patekau į š. Ameriką. Tuomet daugumas mūsų tautiečių gyveno daug vargingiau, negu čia Argentinoje. Tuomet lietuvis dažniausiai atsidurdavo anglių kasykloje, gyvulių skerdykloje, ar sunkiame geležies fabrike. Tuomet dirbdavo istisas 6 dienas po 8 valandas. Gerai, jei sekmadieniais galėjo atsilankyti bažnyčion, o apie kokias nors atostogas nebuvo galima ne sąvajoti, ar ką nors didesnio įsikurti.

Praeis dar tam tikras metų skaičius, tikiu, kad ir Argentina pažengs drange su kitomis kultūringomis pasaulio valstybėmis į priekį.

Koresp. — Ką gero ar mažiau gero pastebėjote Argentinos lietuvių tarpe?

Pon. Bačiūnas. — Gyvenimas panašiai kaip ir visur. Pas Jus yra mokyty, inteligentų žmonių, bet kažkaip užsidarę į ratą, iš kurio nesegeba išeiti, nors lietuviško kultūrinio darbo yra begalės. Panašiai ir su medžiagine parama: įvairiems sukaktims paminėti išleidžiama tiek

LIETUVIŲ ATSTOVAS

Prato mieste gruodžio 28-29 d. tarptautiniame kunigų studijų suvažiavime Lietuvą atstovauja kun. dr. Vytautas Balčiūnas, šv. Kazimiero kolegijos dvasios vadovas ir Italijos Liet. Bend. Tarybos pirm.

VATIKANO ŠNIPAS

Jėzuitas kun. Petras Leoni, buvęs italų kariuomenės kapelionas rytų fronte, kuris dešimtį metų kėlė įvairiuose Rusijos vietovėse, išleido stambią įdomių ir vertingų atsiminimų knygą, vardu "Vatikano šnipas" (Spia del Vaticano. Edizioni 5 lune, Roma, 1959, via Clementi 18, 478 psl.). Knygai įžangą parašė žymus italų rašytojas Piero Bargellini. Atsiminimuose daug kur figuruoja lietuvių kaliniai — tremtiniai, pasižymę ryškiai didžiadvasiškumu. Knyga puošia lietuviškais motyvais nuotrauka iš Sibiro.

ISLEIDO SOLISTĖ

Solistė Janina Liustikaitė, kuri po š. Amerikos ir Kanados gastrolių tęsė Romoje studijas, gruodžio 17 d. išvyko į Londoną. Čia turės pasirodymų vietinėje televizijoje. Albina Uknevičiūtė, dainininkė iš Australijos Liet. Bendruomenės, Romoje tęsia studijas toliau.

Į MOKSLINĖS VADYBOS DARBA

Prof. dr. Zenonas Ivinskis, sutvarkęs šeimos reikalus, gruodžio 27 d. grįžo į Bonn, Vokietiją. Čia iki pavasario toliau vadovaus Baltų Tyrimo Institutui.

Šv. Tėvo Jono XXIII Marijonų atgaivinimo sukakties proga laiškas

Mylimajam Sūnui
STANISLOVUI ŠKUTANUI

Nekaltai Pradėtosios švč. Mergelės Marijos vardo Marijonų Vyriausiajam Vadovui
POPIEŽIUS JONAS XXIII

Mylimasis Sūnau,

Sveikiname ir siunčiame Apaštališkąjį Palaiminimą. Penkios dešimtys metų sueina nuo to laiko, kai vienuolinė šeima, kuriai tu, Mylimasis Sūnau, vadovauji, bebaigiam sunaikinti atgijo. Mums atrodo, kad šį laimingą atnaujinimo sukakties prisiminimą, kurį džiugiomis šventėmis minėsite, dera mūsų meilei, kurių tau ir tavo bendrabroliams jaučiame, nuoširdžiais Mūsų linkėjimais ir sveikinimais padaryti dar džiaugsmingesnį ir dvasiniais vaisiais gausesnį.

Šios Vienuolijos praeitis tyrinėtojams išskyla prieš akis du žymūs nemirštamoms garbės vyrai, pasižymėję tvirtu bei tiesiu būdu, švietę nenuilstamu tikėjimo uolumu ir veiklia išmintimi. Jų vienam priklauso jūsų Vienuolijos palaimintoji pradžia, kitam — po sunaikinimo ir griuvėsių tobulas jos atstatymas: tai Stanislovas Papčynskis ir Jurgis Matulaitis-Matulevičius. Abu jus šiandien dera prisiminti su ypatinga pagarba dėl jų nepaprastai didžių nuopelnų, kad į juos išsiūrėję ir jų šviesiais dorybių pavyzdžiais sekdami, pasiskatintumėte siekti vis augščiau ir, nežiūrint šiuo metu jus slegiančių pavojų ir sunkenybių, išgytumėte pastovaus ryžto idealams tarnauti.

Dalyvaudami Kristaus kryžiuje, patirsite ir Jo garbės, kuri, nugalėdama blogį gerumu, sutriuškina priešų niekšiskumą ir pagerina darbų vaisingumą. Šito jums, laimingame ženkle esantiems, šia proga nuoširdžiai linkime ir trokštame, prašydami jums ir jūsų darbams reikiamos Dievo pagalbos ir didesnės pažangos dorybėse.

Kad šito jums niekuomet nepritrūktų, tebūnie švenčiausioji Mergelė Marija, kurios vardą nešiojate, karališkasis kelias, kuris saugiai ir greitai veda į Dieviškąjį Išganytoją, į Jo karalystę ir šviesą: "Stenkimės per ją pakilti prie To, kuris per ją prie mūsų nužengė; per ją pasiekti malonę To, kuris per ją į mūsų skurdą atėjo" (Šv. Bernardas abatas, Pamokslas apie adventą, II, V). Būkite tad vis didesni Dievo Gimdytojos Mergelės Marijos garbintojai ir jos karalystės, kurioje žydi tikroji taika ir džiaugsmas, ryžtingi ir uolus skleidėjai.

Kad šitai laimingai įvyktų, tau, Mylimasis Sūnau, tavo bendrabroliams ir visiems jūsų darbams, kuriuos bendromis jėgomis dirbate, meilingai suteikiame Apaštališkąjį Palaiminimą.

Duota Romoje, prie šventojo Petro, 1959, Mūsų Pontifikato antraisiais metais, lapkričio 23 dieną.

(—) JONAS XXIII
Popiežius

VERTINGAS LIETUVIŲ PASISEKIMAS

Gruodžio 14 d. pasirodė Vatikano pašto ženklai šv. Kazimiero jubilėjų atžymėti. Dabar galime juos tiksliau apibūdinti. Jie yra dviejų serijų: žalsvi po 100 lyrų ir rusvi po 50. Abeji 2x3,8 cm ir tuo pačiu vaizdu: kairėje Gedimino pilsis, arčiau iš kairės į centrą Vilniaus katedra, iš dešinės rate šv. Kazimieras su įrašu: Primarius Lithuaniae Patronus S. Casimirus, 1458 - 1958. Ženkla piešė dail. Vyt. Kaz. Jonynas. Išleidimo proga pastebėta net vienuoliką rūšių vokų su šventojo atvaizdu, simboliais ir atatinamais įrašais. Išleido įvairios leidyklos filiateliniais sumetimais. Dauguma su lietuvių nurodymais. Ženkliukų pasirodymui reikėjo praskinti įvairias kliūtis. Jos laidą šiek tiek pavėlino, tačiau lietuvių energingos pastangos pilnai pasisekė. Dabar į visą pasaulį sklinda ženklai, nešdami Lietuvos vardą ir ataidėdami spaudoje. Jų pėdsakai pasiliks ir istorijoje.

AUGSTIEJI SVECIAI LIETUVOJE

1920 m. pavasarį du kart Lietuvą lankė būsimasis popiežius Achilas Ratti, apaštališkasis nuncijus Lenkijai ir vizitatorius Pabaltijui. Jį lydėjo patarėjas Ermenegildas Pellegrinetti, kuris 1941 m., jau būdamas kardinolas, savo įspūdžius paskelbė italų spaudoje, bet karo metų lietuvių liko nepastebėti. Trys

straipsniai tilpo Vatikano dienraštyje L'Osservatore Romano, 104-106 numeruose. Be to, atskirame leidinyje "Mons. Achilas Ratti ir Baltijos Kraštai" (Mons. Achille Ratti e i Paesi Baltici) pavaizdavo Lietuvos ir Lenkijos santykius. Žmonės ir opūs klausimai paliečiami įdomiai ir objektyviai. Šie kardinolo pasisakymai ruošiami lietuviškai spaudai.

DIPLOMUOTAS FILOSOFAS

č. Cironka Romos universitete gavo filosofijos doktoratą. Toje šakoje gilinasi toliau.

LIET. BENDRUOMENĖS ATŽALIA

Prof. Zenono ir Paulinos Talanskaitės Ivinskių naujagimį sūnų šv. Petro bazilikoje gruodžio 12 d. pakrikštijo prel. dr. Ladas Tulaba. Kūmais buvo Vladė Gailiuvienė ir kun. dr. Paulius Jatulis.

ISKILMINGAI PAMINETAS ARKIVYSKUPAS METROPOLITAS

Romos lietuvių sausio 2 d. šv. Kazimiero kolegijoje turėjo iškilmingas pamaldas už a. a. arkivyskupą J. Skvirecką, kurias atlaikė rektorius prel. dr. Ladas Tulaba, asistuojant kun. R. Krasauskui ir kun. Ladui Gorui. Giedojo kolegijos choras. Tarp kitų dalyvavo vysk. dr. A. Padolskis, Vatikano sekretoriato atstovas Mons. C. Balducci, p. Lozoraičiai ir Velionies gimnastis A. Ramšašauskas, Brazilijos lietuvis, studijojas Romoje.

Argentinos Liet. Organizacijų ir Spaudos Taryba rengia

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS – Vasario 16 dienos – paskelbimo minėjimą,

kuris įvyks:

— Š. m. vasario mėn. 13 d. 21 val. iškilmingas oficialus ir meninės dalies akto minėjimas Susivienijimo Lietuvių Argentinoje Dr. Vinco Kudirko vardo patalpose, Av. Gral. San Martin 3275, Lanus.

— Vasario mėn. 14 d. 10,30 val. iškilmingos pamaldos už Lietuvą ir jos Nepriklausomybės kovotojus Aušros Vartų Lietuvių parapijos bažnyčioje.

Ir 16 val. įspudingas vainiko padėjimas prie Arg. Didvyrio kapo, dalyvaujant visų organizacijų atstovams bei visuomenėj Katedroje.

Ta proga per Radio El Mundo ir "Lietuvos Aidai" duos specialią programą. Radio Excelsior, "Sentimienta y Voz del Mundo" valandėlėje, duos specialią programą apie Lietuvą. Radio Nacional duos lietuviškos muzikos koncertą.

Visi tautiečiai kviečiami ne tik į minėjimo aktą atsilankyti, bet ir į iškilmingas pamaldas už pavergtą Lietuvą ir vainiko uždėjimo apeigose dalyvauti, tuo parodant mūsų augšto tautinio susipratimo lygį.

ALOST Valdyba

Motėris ir GYVENIMAS

MOTERS PASKIRTIS

Dievas sutvėrė Adomą — ir paleido jį rojuje, kad ten ką nors veiktų ir jį saugotų. Apdovanojo jį išmintingos valdžios teisėmis ir proto galia bei žinojimu, kad galėtų „viešpatauti jūros žuvisms, dangaus sparnuotiesiems ir visos žemės gyvuliams“. Taigi, ne vergu, bet valdovu sutvėrė Dievas žmogų, nes visiems tvariniamis įdiegė jam tarnystės norą.

Pragena Dievas gausiausią kaimenę, Adomas juos išvardija, bet lygaus sau draugo tarpe jų jų neužtinka. Nuliūsta taip didžiai, kad laimės nežvelgia patogume ir gausių kaimenių turuose, o ilgėsi sau draugo, ir užsnusta. Dievas pažvelgia, kad „negera būti žmogui vienam“ ir iš šonkaulio išlaužia Jėvą — ne konkurentę savąją išmintimi, grožiu, o pagalbininką, kuris neleistų jam jaustis vienam daugybėje tarp jų supančiųjų už jį žemesnės vertės tvarinių.

Šeimos Paskirtis

Dr. Ag. Šidlauskaitė, kuri pati, sakosi, iš šeimos yra išėjusi, savo straipsnyje „Katalikiška šeima“, šeimos paskirtį, gražiai nurašo:

Dievas sutvėrė pirmąją šeimą tam, rašo ji, kad Ji — Tvėrėja, stebuklą Dievą, — sąmoningai garbintų ir su meile dėkotų Jam už gyvybės dovana, už leidimą įsijungti į turtingąjį Dievo būvimą. Pirmajame žmoguje Jis pasidėjo savo kūrimo galią: *aukite ir dauginkitės* įsakymu.

Kaip ūkininkas berdamas į žemę grūdą, ne kartą stato „ore pilis“, yra bejėgis jo augimą ar neaugimą pašaukti, taip tėvas motina tėra tik pripuolamieji Dievo įrankiai, jų būsimąjį kū-

dikio atžvilgiu. Tas pasėlis, netiktai turi apmokėti jo trūsą, bet turi būti jo gerovės šaltinis, jo pasididžiavimas. Tai kas nėra jo, o tik jam patikėta, pasidaro jo nuosavybė, kurią jaučia kaip savę paties dalį. Dėl to tiek meilės ir tiek kančios pagimdo prisirišimas prie šeimos ir, iš kitos pusės, tiek blogio žmonių santykiuosna įneša juos *pavergęs turto apetitas*.

Gyvybės palaikymo nuojauta ir tos pat gyvybės perteikimo jausmas, yra du bėgiai, kuriais rieda žmogiškasis gyvenimas per džiaugsmo saulę ir vargo bei kančios miglas į amžinybę ant ganiavos pas Dievą. Tat ir šeima nėra „žmonių gamybos“ fabrikas, o Dievą pažįstančiųjų

rikų, tai yra Šiaurės, Pietų ar Vidurio kraštuose sutinkame visai priešingą aplinką. Amerikų pasaulyje visa tai yra priešinga: pats vaikas, turi apsispręsti, kas jam be auklėjimo ir dvasinės gilumos iškenimo yra naudinga. Tėvams paliekama teisė tik derintis prie vaiko saugališkų „biznio“ menkaverčių patogumų ir sumanymų.

Anarhinės laisvės aplinkumoj, ypač Pietų Amerikoj didžiausio nureligėjimo — nutautėjimo pavyzdžių skatinama, štai kaip nuskako savo tautybę vos keletą metų vaikų darželio lankytoja:

„Mano tėvelis lietuvis, mamytė italė, o aš tai argentinė“.

O jei prisiminsime materializ-

ir Ji garbinančiųjų sielų išauklėjimui, tobulėjimui skirta mokykla - lavinimo įstaiga.

Tėvų Pareigos Amerikų Pasaulyje

Europinė šeima ir mokykla vaiką auklėja siekdama, kad jis būtų visiems naudingas, būtų geras žmogus, kad tautos valstybės, Bažnyčios reikalai ir visuomenės gerovė yra svaresnės vertybės už atskiros asmens reikalus. Bet mums atsiradus Ame-

mo, egzistencializmo bei liberalizmo įtakoje jaunimo sąjūdžius: „Beatnik“ ir „Angry Young Men“, kurie nepripažįsta jokių vertybių, siekių, įsitikinimų bei tikėjimo ir šeimos ryšio („Motina man nereikalinga, žmogau! Aš jau gimiau“), tai aiškiai pamatysime į kokias pievas turėtume ginti savo lietuviškąjį atžalyną, jei mes nors kiek pagalvojame apie lietuvių žmogaus paskirtį ir laimingą lietuvių tautos bei savos šeimos ateitį.

A. Kregždė

LIETUVIO SANTYKIAI SU KITŲ TAUTYBIŲ ŽMONĖMIS SVETIMAME KRAŠTE

Mums lietuviams, gyvenantiems svetimuose kraštuose, tenka nuolat susidurti su žmonėmis, kurių tautybė, papročiai, kalba ir tikėjimas žymiai skiriasi nuo mūsų. P. Amerika tai platus kontinentas, kuriame atrado gyvenamąją vietą ir darbą įvairiausių tautybių žmonės, kai kurie atvažiuojo iš savo gimtųjų kraštų Europoje, o kiti jau čia gimę ir augę.

Žinoma, mes stebimės ir gal net kiek nejaukiai jaučiamės matydami kiek tų žmonių pasaulėžiūra ir papročiai skiriasi nuo mūsų. Ir gal kartais ir smerkiame ar pajuokiname juos. Bet pagalvoję kiek giliau ir prisiminę savo pačių ir savo tautiečių silpnybes ir klaidas pamatysime, kad tais būdais nieko teigiama nepasieksime, o tik tai kituose nejučiomis sukelsime neigiamą nuomonę apie lietuvius ir apie mūsų Tėvynę.

Kiekvienoje tautoje, kaip ir kiekviename žmoguje yra gerų ir blogų savybių, teigiamų ir neigiamų papročių. Jei tik peiksime ir ryškinsim bloguosius, tai sukelsime pesimizmą ir savim nepasitikėjimą arba tiesiog statysime šaltą sieną tarp mūsų ir mūsų kaimynų. Ir mes patys jausimės tada vieniši, niekas su mumis nenorės bendrauti, pastebėję mūsų išdidumą ir nuošalumą.

O jeigu vieton to pradėsime stebėti tų žmonių, kartais mums nesuprantamų ir taip skirtingų nuo mūsų, gerąsias savybes, tai manau kad padėtis šiek tiek pakeis. Jei jiems nuoširdžiai patarsim, reikale padėsime, pasiūdomausim apie jų papročius, galvojimo būdą, idėjas ir užsiėmimus, tai greit patirsime kad ir jie, nežiūrint šių modernių laikų skubaus tempo ir tempimo, atras laiko su mumis pabendrauti, paklausinės apie mus ir mūsų Tėvynę.

Galėsime tada jiems kiek papasakoti iš Lietuvos istorijos, iš mūsų kovos dėl lietuvių, apie mūsų didvyrius, apie mūsų viltis dėl ateities. Tik žinoma, stenkimės kalbėti trumpai ir nuoširdžiai, kad neįkirėtumėm savo klausytojams. O ypač nekalbėkime per daug apie savo bėdas, nelaimes ir nepasisekimus, ieškokime linksmesnių temų.

Bendraujant su svetimtaučiais ir kitatikiais pasitaikys

be abejo sunkumų bei nesuipratimų. Jie į mus dažnai žiūrės šaltai, abejingai ir pastebėję mumyse mažiausią dėmelę savo vaizduotėje dar padidins ją ir sakysis mumis nusivylę. Jie dažnai, neturėdami platesnės kultūros ar išsilavinimo mus painios su mūsų priešais rusais-komunistais arba sakys kad Lietuva tai mažas, tolimas ir jiems nereikšmingas kraštas. Jei pradėsime su jais karštai ginčytis ir savo ir savo kraštą perdėtai aukštinti, nepasieksime teigiamo rezultato. Geriau tada apsimesti negirdėję pažeminančių pastabų, apsišarvuoti kantrybe ir tolerancija ir pamažu stengtis jiems sudaryti kitą vaizdą apie Lietuvą ir jos gyventojus. Bus tai kartais galbūt nelengva, dažnai gailėsime ištarę netaktišką žodį ar neapgalvotą išsireiškimą, tačiau jei tada su nuoširdžiu kuklumu atsiprašysime, tai blogas išpūdis išnyks ir pradėsime statyti pamatus normalesniems santykiams su svetimtaučiais.

Žinoma, tai neįvyks per vieną dieną, per vieną savaitę ar per vieną mėnesį. Reiks laiko, ištvermės ir kantrybės.

Ir kas dar sunkins tas mūsų pastangas, tai tų svetimtaučių gausybė ir įvairumas. Su kiekviena tauta, su kiekvienu žmogumi jau kitaip reikia elgtis, kitaip kalbėtis, kitokias temas rinktis pasikalbėjimuose.

Nenusiminkime jeigu mums iš karto tai nepavyks ir toliau su jais draugaukime, iki leda visiškai nebus ištirpę.

Patys tada pasijusime laimingesni ir mūsų nuopelnai Lietuvai ir lietuvių bus vertingesni. Nelengvas tai uždavinys, reikalaujantis daug takto, daug valios ir pasiryžimo, bet pagaliau yra galimas ir net būtinas. Iš to bus daug didesnis mūsų tautai nuopelnas, negu užsidarymas siaurame patriotizme ir tautiškam išdidume.

Stebėdami savo tautiečius, gyvenančius svetimuose kraštuose, matome, kad daugelis jų jau sugeba normaliai santykiuoti su tų kraštų gyventojais. Sekdami tais pavyzdžiais ir mes galėsime daug nuveikti pagerindami lietuvių santykius su kitų tautybių žmonėmis svetimame krašte.

Laimutė Ona Grauzinytė

JUOKIS

SKYRIŲ VEDA ĮGUDES DURININKAS

Ji TO Užsipelnė.

— Žinau, trenkė perkūnas į tą seną lėpą, po kuria mes susipažinom.
— Ir gerai jai!...

Gražūs Dantys

— Žiūrėk, kokius gražius dantis turi ši panelė!
— Man jie tikrai patinka, — atsakė antrasis.
— Kaip tai, ar tamsta esi jos vyras?

— Ne. Esu dentistas. Neseniai sudėjau jai visus naujus dantis.

Muzika Padėjo

— Kas tau padėjo vogti? — klausia teisėjas vagies.
— Muzika — ramiai atsakė vagis.
— Kaip tai, — nustebęs klausia teisėjas.

— Mat, kai visi iš namų išbėgo klausytis gatvėje praeinančios muzikos, aš ramiai tada šeimininkavau namuose.

Automobilizmo Igoniai

— Šiame skyriuje — aiškina beprotnamio vedėjas — laikomi visi tie, kurie įsikale esą automobilistai.
— Bet tokių nesimato nė vieno — pastebėjo lankytojas.
— Kaip tik tokių netrūksta — aiškino vedėjas — bet dabar visi po lovom įnikę taisyti savo „automobilius“.

Tas Pats Efektas

— Dėkui už komplimentą, — pasigardžiuodama sakė sena ponija, jos grožį pagyrusiam vyrui. — Tik sakėte, kad išgėrus aš dar pasidarau gražesnė. Norėčiau pataisyti, kad aš visiškai negeriu.
— Niekis, ponija, aš išgeriu, o tamsta eini gražyn.

Praėjo Kvailumas

Vyras savo žmonai:
— Buvau kvailas tave vėsdamas. Žmona:
— Ar dar ir dabar toks tebėsi? Vyras:
— O ne, kvailumas dabar jau praėjo.
Žmona:
— Turi būti tat man dėkingas, kad tave pagyžiau.

Ten Nepavyks...

Pagarsėjęs vagis, kuriam nebūdamo tokių durų, kurių jis nemokėtų atrakinti, gulėjo mirties patale. Jo draugas vis dėl to jam patarė pasišaukti kunigą ir susitalkinti su Dievu. Ramindamas jį kunigas kalbėjo:
— Nuoširdžiai galėkies, kad nerastum dangaus vartus uždarytus.
— Tėve, mane trauki per dantį, — atsakė lignonis. — Nejaugi aš nemokėčiau tų vartų atidaryti? Tai būtų mano didžiausia gėda!

Valgo Žuvį ir Nemoka Plaukti

— Aš per visą savo gyvenimą valgiau jautieną ir dabar esu toks stiprus, kaip jautis.
— Keistas dalykas. Visą gyvenimą maitinuosi žuvimi ir negaliu paplaukti nei per sprindį.

Pamokoje

Mokytoja aiškina vaikučiams, kad kambarius reikia vėsinoti atidarant langus. Maža mergytė ėmė šaipytis. Mokytoja klausia:

— O kaip daro tavo mamytė?
— Kai jai karšta, ji vėsinasi alum, — atsakė.

O Sniegas

Ūkvedys aiškina samdiniui, kaip reikia dirbti ir kokias darbų tvarka.
— Pavasarį — sako — sėsi vasarą, paskui piasi sieną, paskui rugiapūtė...
— O sniegą kastį, ar taip palikti? — staiga nutraukė samdiny kalbą.
— Kokį sniegą? Juk čia jo nėra, — pasiteiravo ūkvedys.
— Žinau ir aš, kad jo dabar čia nėra. Bet kol visą atliksiu, tai tikrai ateis ir žiema...

Anatomijos Pamoka

— Kokio ilgio turi būti žmogaus kojos, atsižvelgiant į proporcingą normalaus ūgio llemenį? — klausia profesorius studentą.
— Kad siektų žemę, ponas profesoriau, — atkerta tiksliai studentas.

Draugiškai Kalbant

— Žinau naujieną? Marytė ištoka.
— Kas yra tas laimingasis?
— Aš, nes ją veda kitas.

Be Drausmės

Stotyje stovi stoties viršininkas, traukinys ir šuo. Viršininkas susvilpia, traukinys išvažiuoja. Šuo pasižiūrėjęs į stoties viršininką linksmai suunkšėia ir vienas sau galvoja:

— E, su juo nesiskaito. Vietoj ateiti arčiau, tas visai pabėgo.

Abėjimas

Nusimanantį mene užklauso vienas:

— Sakyk, ar ir šiandien Graikijos moterys tebeturi taip vadinamą „graikišką nosį“?
— Aišku. Gal manai, kad nosis importuoja iš užsienio?

Geriau Gražiuoju

Vaikutis nenori migtį. Motina jį klausia:
— Gal nori, kad aš tau ką padėnuočiau?
Tėvas atsiliepa:
— Dar pamėgink įtikinti gražiuoju.

Skirtumas

Kuo skiriasi patriotizmas nuo paprastos kiauylstės? Pirmuoju atvejų daug kalbama ir nieko neveikiama, antruoju — ir padaryti darbiai slepiami tyla.

Pasiteisinimas

Teisėjas:
— Tamsta prisipažįsti metęs pomidorą šiam ponui į veidą?

Kaltinamasis:
— Taip, bet, pone, teisėjau, turėtumėt atsiminti, kad pomidorai turi labai daug vitaminų.

Reikalus Sutvarkė

— Sakyk, ar dar vis esi Juzės sužieduotinis?

— Ne.
— Įdomu, kai galėjai ją atskratyti?

— Visai paprastai, ją vėdžiau.

Užgavimas

— Pone pulkininke, ar tamsta dalyvavai kovose?
— Ne!
— Tai ko lauki?

Sekmadienio Dimeiai

LIETUVIŠKOSIOS KRIKŠČIONYBĖS KILMĖ

PAGONIŠKASIS LIETUVIŲ TIKĖJIMAS

Senosios lietuvių religijos, rašo Dr. Marija Gimbutienė, vedamoji mintis, buvo: kova prieš amžinai grasanti blogį už išsilaišymą, už gyvybę, kuri buvo kartu gėrio ir laimės išraiška. Kova už gyvatą nuo visur ir visada grasinančios mirties ir pikto buvo skelbiama. Kilęs blogis dėl nepilno gyvenimo išnaudojimo, ar piktosios galios, traukiama nuo stiprios gyvybės jėgos — judesio, garso, ugnies, vandens reiškinių. Liaudies mene saulė, ratai, svastikos, spiralės, banguotės ir kitkas sukelią garso, judesį padėdavo išsklaidyti piktasias dvasias.

Mediniai skambalėliai prie kryžstulpio, koplytėlės subtiliai skelbia mirties ir blogio jėgoms (velniams) kovą, saugoja gyvuosius ir mirusiuosius.

Nebūtis mūsų protėvis neišvaizdavo. Žmogaus nešiojama siela buvo suprasta kaip dinamika jėga — gyvybė, kuri mirties atvejų pereina į kitą kūną: augalą ar gyvį. Jis tikėjo į žmogaus sielos nemirtingumą, kuri, kaip nežūstanti gyvybės jėga, metamorfozės būdu amžinai išlieka visokio gerbūvio prasme.

LIETUVIŠKOJI KRIKŠČIONYBĖ

Atėjęs į pasaulį Kristus atitaisė pradinę žmonijos kaltę ir sujungė su dieviškąja, pagrįsdamas naują religiją, atremta ne į žmogaus nusilenkimą visur persiskverbiantiam Dievui, kurio "niekas niekadoms nematė" (Jo. 4, 12) ir kuris kalbėjo į žmones "dienos vėjelium" (Prd. 3, 8), "aukos liepsna" (Prd. 15, 17), "nesudegančiu krumu" (Iš. 3, 4), bet ir į Dievo pasinlenkimą prie žmogaus, prisiimant visą sunkią šiojo gyvenimo našta ir "viršine išvaizda" pasidarant panašiam "į žmones" (Pil. 2, 7). O vis dėl to ir Kristus išikūnijimas nesunaikino pirmąjį krikščio religinio žmogaus nusiteikimo; jį tik pakėlė į augščiausią laipsnį, papildė dieviškuoju pradū visai lūžio savo išvystime ne-

patyrus. Dėl to ir turime tą pačią "lietuviškąją krikščionybę", kur senosios religijos liekanos maišosi su naująja Kristaus perkeistąja. Kur visa Lietuva tapo nusėta tautine ornamentika iš-

šipuošusiais "Rūpintojėliais", koplytėlėm ir kryžiais.

Senosios pavasario šventės būvę džiaugsmo-saulės grizimo šventės, per kurios buvo užsitikrinimas gyvybės laimėjimas, kuri buvo užslopinta per žiemą, Kristaus sudievintojoje krikščionybėje virto į išpudingiausias, tautiniai lietuviška dvasia nuskaidrintom Velykų džiaugsmo, mirties nugalėjimo šventėm, kurių apeigomis žavėsi net ir svetimtaučiai.

Štai keletas žodžių iš vieno nežinomos pavardės garbingo lenko 1853 m. Paryžiuje rašyto liudijimo apie lietuvių religingumą:

"Trys lietuviškieji apskričiai — tai kiekvienu atžvilgiu geriausia (Lenkų) karalystės dalis. Žmonės ten gražūs, tvirti ir dori, tolimi nuo šios gadynės supuvimo. Bet pirmiausia ir labiausia lietuvių tarp kitų Karalystės gyventojų pasižymi savo dievotumu tokiame laipsnyje ir tokių gražių ir iškilmingų pamaldų įvairumu, kokio nerasiame niekur kitur mūsų šalyje, o gal, ir viso pasaulio katalikuose.

VISUOTINĖS SANTARYBOS PRASMĖ

Santaryba yra teisėtas vyskupų vis. susirinkimas apsvaistymui tikėjimo, doros ir bažnytinės drausmės reikalui. Jei susirinkę vyskupai atstovauja visą Bažnyčią, turima visuotinė santaryba. Gali būti ir tik dalinė santaryba, kurioje susirinkę vyskupai tik vieną ar keletą bažnytinių provincijų atstovauja.

Visuotinės santarybos dalyviai

Pagal dievišką įstatymą į visuotinę santarybą turi būti pašaukti visi vyskupai, kurie valdo vyskupijas. Pagal Bažnyčios nuostatus taip pat šaukiami tūltulariniai vyskupai (kurie nevaldo vyskupijų) ir kai kurie kunigai, kurie turi ypatingas pareigas ar savybes; pav. kardinolai, aukščiausi vyresnieji vienuolių, kurios savo vidiniame gyvenime nepriklauso nuo vyskupų valdžios ir kiti. Šioje santaryboje pramatoma apie 1600 turinčiųjų sprendžiamą balsą.

Žinoma, ne visi pašauktieji įstengia atvykti į santarybą. Šiandien tam dar yra ir ypatingų kliūčių. Taip vargu ar begalės atvykti vyskupai iš Lietuvos ir iš kitų komunistų okupuotų kraštų. Tačiau ir jų nebūvimas išreikš dabartinio pasaulio dramatišką stovį. Pagaliau nėra nė būtina reikalinga, kad visi vyskupai susirinktų; užtenka, kad atvykusieji galėtų atstovauti visą Bažnyčią.

Tokios santarybos, lyg ir savotiškas termometras, rodo Bažnyčios išsiskleidimą, jos gyvybingumą. Nuo krikščionybės pradžios jų buvo vos dvidešimt. Pirmoji 325 m. Nicėjoje (dabartinėje Turkijoje netoli Konstantinopolio), o paskutinioji 1869-1870 m. Vatikane. Pirmosios aštuonios santarybos įvyko Rytuose, netoli krikščionijos lopšio Palestinos. Nicėjos santaryboje dauguma vyskupų atvyko iš sričių aplink rytinę Viduržemio jūros dalį. Šiandien tose srityse randasi Turkija, Sirija, Irakas,

Lietuviai, turėdami sveiką supratimą apie tikėjimą ir žinodami tikrą jo prasmę, nežaidžia juo, nedaro teatralių nudaivimų, kaip tai pastebama užsieniuose, o ypač Italijoje ir Prancūzijoje".

Kun. A. Lubickas, MIC

Persija, Palestina, Egiptas. Plečiantis Bažnyčiai nuolat į vakarus, kitų santarybų dalyviai vis labiau keitėsi; pav. Tridento santaryboje (1545-1563 m.) dauguma vyskupų buvo iš Italijos ir Prancūzijos, o tik maža dalelė iš rytinių šalių, kurios jau buvo pakliuvę į skizmą ar sumahometonėję. Gi Vatikano visuotinėj santaryboje (1869-1870 m.) jau dalyvavo vyskupai iš visų penkių kontinentų. Tačiau jie dar visi buvo europiečių kilmės. Dabar jau vaizdas žymiai kitoks. Būsimoj santaryboje visi kontinentai galės būti atstovaujami vietinių gyventojų kilmės vyskupų. Šis faktas dar aiškiau išskels Bažnyčios visuotinumą.

Visuotinė santaryba ir popiežiaus neklaidingumas

Kadangi Bažnyčioje jau vienas turi neklaidingumo dovaną bei teisę autoritetingai mokyti visus Bažnyčios narius, gali kilti klausimas, kam dar reikalinga visuotinė santaryba. Į šį klausimą yra išsamiai atsakęs savo spaudos konferencijoje kard. Tardini, Vatikano valstybės sekretorius bei komisijos, kuri ruošia santarybai medžiagą, pirmininkas. Čia ir pasinaudosime jo aiškinimu. Tiesa, kad popiežius turi aukščiausią valdžią visoje Bažnyčioje, kuri apima ir tikinčiuosius ir vyskopus. Tačiau toje valdžioje pagal paties Kristaus patvarkymą dalyvauja ir vyskupai. Mat Kristus įsteigė Bažnyčioje hierarkinę tvarką: tikinčiuosius valdo vyskupai — apaštalių įpėdiniai ir popiežius — Šv. Petro įpėdinis. Nors popiežius yra ir laisvas parinkti vyskopus bei nustatyti jų skaičių, pagal Kristaus patvarkymą jis privalo jais naudotis Bažnyčios valdyme. Be to, jis valdo vyskopus su dideliu apdairumu ir duoda jiems daug laisvės kiekvieno vyskupijos tvarkyme.

Turint prieš akis šią galią, kurią vyskupai yra gavę iš paties Kristaus, nesunku suprasti tinkamumą, kad susidarius palankioms sąlygoms, jie būtų sušaukti aptarti kartu su popiežium svarbesnius tikėjimo bei doros klausimus.

Dar daugiau Dieviškoji pagalba, kuri apsaugoja popiežių nuo

suklydimų tikėjimo dalykuose, jam nesuteikia visąžinojimo. Jis neturi apleisti nė mokslinio tyrinėjimo priemonių. Taip prieš kiekvieną dogmos paskelbimą yra pavedami įvairūs tyrinėjimai ir atsiklausinėjimai. Vos prieš keletą metų (1950 lapkr. 1 d.) Švč. Mergelės Dangun Ėmimo dogmą skelbiant, Pijus XII pravedė plačius moksliskus tyrinėjimus bei atsiklausė viso pasaulio vyskupų nuomonės, kuri buvo vienbalsė. Reikia pastebėti, kad toks bendras vyskupų mokymas tikėjimo bei doros klausimuose yra taip pat neklaidingas. Be to, būdami artimuose santykiuose su tikinčiaisiais, jie puikiai pažįsta įvairius jų reikalus bei troškimus.

Keletas žinių apie būsimąją visuotinę santarybą

Kas link būsimosios santarybos, naudinga prisiminti dar keletą dalykų, kuriuos palietė kardinalas Tardini savo spaudos konferencijoje, atsakydamas į įvairius klausimus.

1. Kadangi visuotinė santaryba yra Bažnyčios vidaus reikalas, joje negalės dalyvauti tie, kurie Bažnyčiai nepriklauso. Taigi atsiskyrusios bažnyčios te galės siųsti savo stebėtojus.

2. Pramatoma, kad santarybos svarstymai vyks lotynų kalba, kuria galima aiškiausiai išreikšti tikėjimo dalykus.

3. Tikslią santarybos datą dar sunku pramatyti, bet sprendžiant iš reikiamų atlikti pasiruošimų, atrodo, kad reikės dar bent trejų metų.

4. Įvairių komisijų darbai vyksta normaliai. Susidomėjimas santaryba labai didelis. Vyskupai ir kiti prelatai jau yra atsiuntę santarybos svarstymui virš 1.600 įvairių pasiūlymų, kurie liečia naujų dogmų skelbimą, pagrindinių modernųjų klaidų pasmerkimą, dvasiškijos bei tikinčiųjų drausmę, liturginius klausimus ir kt.

5. Pažymėtina, kad ir Pijus XII jau svarstė visuotinos santarybos galimybes ir jau buvo paskyręs keletą kompetingų dvasiškių paruošiamiesiems darbams, kurių rezultatais bus galima pasinaudoti.

A. Nockūnas, MIC

MILŽINO SODAS

(Tasa iš "Laiko" 248 nr.)

Vieną rytmetį milžinas jau buvo atsibudęs, tačiau jis — atmerktoomis akimis — dar tebegulėjo lovoj. Staiga, jis užgirdo begaliniai švelnią muziką. Toji muzika jam atrodė tokia miela, tarytum karališkasis orkestras būtų praeinąs pro šalį...

Nebuvo tai joks orkestras, tik mažytė paukštelė starta, begiedanti kitoj pusėj milžino lango...

Tačiau, kadangi buvo praėję itin daug laiko, kada milžinas buvo girdėjęs savo sode paukščio čiulbėjimą, tad tas čiulbesys jam atrodė toks gražus ir mielas, tarytum gražiausia muzika pasaulyje.

Tuomet ir audra su ledais nustojo šokusi sode, ir Šiaurys vėjas nebeužavo tarp sodo medžių, o pro mažą langutį — veržėsi kažkokio skanaus aromato kvapas.

— Galimas daiktas, kad, pagaliau, pavasaris atėjo — džiugiai pagalvojo milžinas ir skubiai iššoko iš lovos. Iššokęs — pažūrėjo pro langą. Ir ką jis ten pamatė?

Jis pamatė, tiesiog, neįtikėtiną reginį. Pro mažą skylę tvoroje — vaikai buvo sulindę į sodo vidų. Jie buvo išlipę į medžius ir sėdėjo ant šakų. Kiekvienam medyje jis matė po vaiką. O medžiai, atrodė, buvo begaliniai tuo patenkinti. Jie

džiaugėsi, kad grįžo vaikai, todėl ir jų šakos buvo apsidengusios žaliais lapais ir žiedais, kurios švelniai kilnojosi, tarytum sveikindamos seniai bematytus svečius — vaikučius. Paukščiai — skrajojo aplink ir džiugiai čiulbėjo. Gėlės stiepėsi į viršų iš po žaliojo kilimo. Tai buvo begaliniai gražus vaizdas. Tik viename sodo kamputyje kažkodėl dar tebebuvo žiema. Tai buvo toliausias sodo kampelis. Jame — ant žemės — buvo bestovįs mažas berniukas. Jis buvo permažas ir negalėjo pasiekti jokios medžio šakos. Jis todėl tik vaikštinėjo aplinkui ir gailiai verkė. Vargšas medis, beaugš tenai pat, tebebuvo padengtas šalnais ir Sniego papuošalais. Šiaurys vėjas — tebeužavo aplinkui.

— Lipk, mažyti, ant mano šakų — tarė medis, palenkdamas šakas, de ja, ir tuomet mažasis negalėjo pasiekti jų...

Pagaliam, milžino širdis suminkštėjo, bežiūrint į visą tai:

— Koks aš buvau ligi šiol savanaudiškas! — pratarė milžinas — dabar — jau aš žinau, kodėl taip ilgai pavasaris neatėjo. Aš pakilėstu ir pasodinsiu tą mažąjį berniuką į pat mežio viršūnę. Po to — aš išversiu tvorą apie visą manąjį sodą. Mano sodas — nuo šiol bus vaiku žaidimo aikštė! Ir tai bus ant visados! Jis baisiai gailėjosi už tai, ką ligi šiol buvo padaręs.

Tuomet milžinas atsidarė duris ir palengva išėjo į sodą. Kai tik vaikai pamatė jį, persigandę visi išbėgo. O, tuo pačiu, — ir sode vėl stojosi žiema...

Tik mažasis berniukas nebėgo. Pilnomis ašarų akutėmis jis pasiliko sode ir net nepamatė milžino ateinant link jo. Milžinas tyliai prisilinko jam iš užpakalio, švelniai paėmė berniuką už parankių ir įkėlė į medį. Medis tarytum stebuklo paliestas, tuč-tuojau pražydėjo ir paukščiai atsirado jo šakose. Gi mažasis berniukas, paukščiams giedant, iš džiaugsmo — palenkęs rankutes — apsikabino milžino kaklą ir pabučiavo jam į veidą.

Matydami tai, ir kiti vaikai grįžo į sodą, o su jais — grįžo sodan ir pavasaris...

— Nuo dabar — tai yra jūsų sodas, mažieji vaikučiai! — prakalbo milžinas. Tuomet — jis atsinešė kirvį, iškapojo ir išvertė tvorą...

(Nukelta į 6 pusl.)

Kur Tiesa "Beat Generation" Atstovai

Šiuo metu JAV jau yra gerokai prigijusi "beatnik" sąvoka, kuria yra vadinami pačios jausniausios amerikiečių literatūros sąjūdžio atstovai, savo centrais pasirinkę Amerikos didmiesčius San Francisco, New York'ą ir kt. vietas. Savo pobūdžiu sąjūdis yra panašus į Anglijoje pasireiškusių "Angry Young Men" sąjūdį, nors, žinoma, tarp jų galima užtikti ir tam tikrų skirtumų.

Šioje vietoje pažvelkime trumpai į šių dviejų sąjūdžių panašumus bei skirtumus, nes tada mes geriau suprasime nagrinėjamą temą. "Piktieji jaunuoliai", panašiai kaip ir "bytnikai" nepripažįsta vertybių, siekimų bei ištikinimų to pasaulio, kuris, jų nuomone, atnešė karus, žiaurumus. Jie atmeta pasaulį, kuris jiems siūlo dievus, negalinčius jų įtikinti; jie nepripažįsta pasaulio, kuris nuolat grąšina jiems atominėmis bombomis ir neleidžia jiems gyvenimą kreipti jų norima kryptimi.

Skirtumas tarp jų yra randamas tame, jog "bytnikai" nėra pikti žmonės, nes jie viską turi priimti pasyviai ir neieškoti savo jausmų be reikalo. "Piktieji jaunuoliai" labai nori kur nors priklausyti ir jie teigia, kad valstybė jiems nedavė materialinio pagrindo užimti priklausomą vietą visuomenėje. Tuo tarpu "bytnikai" neturi jokių pretenzijų į visuomenę ir jų atsiri-bojimas nuo jos yra labai išbaigtas. Tikroji "bytniko" filosofija galėtų būti suformuluota į šiuos žodžius: "Palikite mus ramybėje, leiskite mums gyventi kaip mes norime, netraukite mūsų į jūsiškio pasaulio beprotybes. Paliktas vienas aš, gal būt, surasiu vietą savajame pasaulyje".

Sąjūdžio vardą, sakoma sugalvojęs rašytojas Jack Kerouac ir jo romanas "On the road" yra skaitomas šio sąjūdžio biblija. Jam šis vardas šovė į galvą tuo metu, kada jis buvo mirtinai pavargęs ("deadbeat") ir kada prieš akis jis nieko gero neturėjo. Taip vieną kartą, jis pakėlė akis į dangų ir tada pajuto, kad jį visą apliejo palaimos banga ("wave of beatitude"). Iš to yra išvedamas sąjūdžio pavadinimo atsiradimas.

Nors "bytnikai", arba "pavargusieji žmonės", yra vadinami atskiro sąjūdžio žmonėmis, tačiau jie nenori, kad kiti juos tapatintų su kokiu nors grupe. Tikrasis "bytnikas" yra, kaip vienas Greenwich Village (New York'o priemiesčio) jaunas poetas, pareiškė: "Aš niekur neprisiderinu, aš esu vienas. Nevadink mane "bytniku", žmogau. Daugelis žmonių yra kaip musės ant musėms gaudyti popieriaus. Jie yra prilipę, jie negali pajudėti. Aš bet kuriuo metu galiu eiti, kur tik man patinka".

"Bytnikai" turi daug būdingų bruožų, kurie jiems uždeda tam tikrą štampą ir išskiria juos iš kitų žmonių. Dažniausia šie bruožai yra labai keisti ir sveikai protaujančiam žmogui atrodo į nerimtus šposus. "Bytnikas" nejaučia jokio ryčio su šei-

ma ("Motina man nereikalinga, žmogau. Aš jau gimiau"), jis nepripažįsta laikrodžio ("Nėra nei ateities, nei praeities. Yra tik dabar"), jis dažniausiai dėvi mėlynas darbinės kelnes, ir sportiškus languotus marškinius ("Kas tu esi, nieko neturi bendro su tuo, ką tu dėvi"), jis yra nusistatęs prieš policiją ("Jie neleidžia tau gyventi, būti savi-mi pačiu, jie yra priešai").

Charakteringa yra "bytnikų" kalba su specifiniu žargonu, kuris yra labai nesudėtingas. Kai kurie šio žargono žodžiai paplito ir kitų jaunuolių tarpe, o taip pat yra užtinkami radijo, televizijoje, spaudoje ir kitur. Jų ištisi sakiniai turi kitą prasmę ir pats žmogus turi reikšmę suprasti arba, kaip jie sako, "to dig".

Jų sąjūdžio žmonių parašytuose kūriniuose yra labai daug žargono, be gramatiškai ir sintaksiškai paberto. Taip pat ten užtinkama daug nenuoseklumo ir vaizdai bei įvykiai nedaug rišasi vienas su kitu.

Be jau minėto vieno iš svarbiausiųjų "bytnikų" kūrėjų J. Kerouac, svarbią vietą užima ir John Clellon Holmes, kuris savo romane "Go" nagrinėja visai jų generacijai būdingus bruožus. Taip pat prie iškilusių prozos atstovų būtų galima priskirti George Mandel ir Anatole Broyard.

"Bytnikų" žymiausių poetu yra laikomas Allen Ginsberg, kuris savo poemoje "Howl" išsako nepasitenkinimą jį supančiam pasauliui: jis skundžiasi savo fiziniu ribotumu ir nusako pastangas išsivaduoti iš paties savės. Be jo ryškesnę vietą dar užima Gregory Corso, Lawrence Ferlinghetti, Peter Orlovsky. Praėjusį pavasarį, trys žymesnieji šios generacijos atstovai: Allen Ginsberg, Peter Orlovsky ir Gregory Corso lankėsi Chicagoje ir čia Sherman viešbučio salėje turėjo poezijos vakarą, kuris sutruko apie 700 žmonių. Chicago's dienraščiai jų vizitą įvertino gana teigiamai, žinoma, su tam tikra doza ironijos, bet "Time" žurnalas "bytnikams" nebuvo atlaidus ir juos gerokai pašiepė. Į tą "Times" aprašymą reagavo patys programos išpildytojai, kurie nepagalvėjo "epitetų" redakcijos adresu.

"Bytnikai" pasivelino sau tokius išsireiškimus: "...jums, kurie pardavėte savo plunksną už pinigą, kuriems nieko kita nebūna, tik idiotiškas pasityčiojimas iš Mūzos, kuriai ir taip jau tenka skursti materializmo pražūčiai pasmerktose Amerikoje".

Pabėrus šias palaidas mintis apie "bytnikų" generacijos žmones, norisi atsakyti į iškeltą klausimą: kur eina "Beat Generation" atstovai. Mums neatrodo, jog jų tikslai yra aiškiai apibrėžti, ką mes pamatėme iš duotųjų pavyzdžių. Mes juos pavadinome tik savotiškais egcentrikais, kurie jieško savaimingo išsireiškimo, tačiau neturi ryškesnių rėmų bei turinio.

Jiems tikėtų mūsų posakis: "Nors ir nežmoniška, bytkitiškiškai". Jie yra kelyje, kuris neveda į užsibrėžtą tikslą, jie yra amžini pabėgėliai nuo tik-

rovės, realaus gyvenimo. Tą jų amžiną judėjimą nusako mūsų ankčiau minėtasis "bytnikų" ideologas Jack Kerouac, savo romane sakydamas:

— Mes turime važiuoti ir niekad nesustoti, kol atsirasime tenai.

— O kur mes važiuojame, žmogau?

— Aš nežinau, bet mes turime judėti.

Edvardas Šulaitis

MILŽINO SODAS

(atkelta iš 5 pusl.)

Kada apylinkės gyventojų dauguma ėjo ir važiuojo į turgų, jie matė milžiną bežaidžiant su vaikais. O jo sodas — buvo pripuošęs žalumynais ir žiedais, pilnas paukščių čiulbėjimo.

Visą dieną vaikučiai žaidė milžino sode, o vakare — jie atėjo jam pasakyti sudiev.

— Bet kur yra jūsų mažasis draugas, tas mažytis berniukas? — užklausė milžinas, pasigedęs jo. — Tas, kurį aš į medį įkėliau — dar pridūrė kiek vėliau. Žinoma, milžinas, matyt, jį labiau-mylėjo, nes tas mažasis pa-bučiuojo į milžino skruostą.

— Mes nežinom kur jis dingo — atsakė vaikai. — Jis kažkur pasišalino ir dingo...

— Jeigu pamatysit, pasakykit, kad jis ateitų rytoj ir žais-tų čia, kiek tik panorės — patikino milžinas. Tačiau vaikai pasiteisino, jog jie nežiną kur jis gyvena ir kas jis yra. Jų teigimu, jie niekad to berniuko nebuvo matę anksčiau...

Milžinui buvo gaila berniuko ir jis buvo liūdnas.

Kiekvieną popietį, kada mokykloj pamokos baigdavosi, vaikai subėgdavo į milžino sodą ir linksmai žaidavo, pakol jiems nusibosdavo. Tačiau mažasis berniukas, kurį milžinas taip mylėjo, daugiau niekad nebeateidavo.

Nuo šiol milžinas buvo labai malonus visiems vaikams, tačiau jis nesiliovė ilgėjęsis savo gerojo draugo, mažojo berniuko, ir dažnai apie jį kalbėdavo.

— Kaip aš norėčiau jį vėl pamatyti — kartodavo milžinas...

Laiškas V. Jusaičio Tėvams Gyvenantiems Lietuvoje

(Paminklo pašventinimo proga)

Oi neverk Teveli, motulė sena, Sūnaus neprikelsit iš šaltų kapų, Kur amžiams jį glaudžia žemė sve-

[tima— Toli nuo Tėvynės nuo gimtų namų...

Brangūs tantiečiai, Atleskite man, kad šį laišką pradėdau su Jus raminančiais eiliuotais žodžiais, kurie tikriausiai Jūsų širdyse sukels begalinį skausmą, akis aptemdys galiomis ašaromis o Jūsų mintis pašauks atskristi čia, į tolimą Argentiną, prie Jūsų mylimo sūnaus Vytauto kapo...

Kaip visuomet, taip ir šį kartą, pradėdamas rašyti Jums laišką jaučiu begalinį sunkumą ir rodo, kad

tik aš esu kalčiausias jei Jūs sunkioje senatvėje turite tiek daug kentėti perskaitę mano laišką. Jūs būtų tūkstančius kartų mieliau skaityti Vytauto rašytus laiškus, kaip kadaise, o ne mano, visiškai Jums nepažįstamo. Deja, Jis Jums neberašys, nepasidžiaugs savo gyvenimo džiaugsmo, nepasiskys skausmais ir... nepaguos Jūs senatvės dienose... Jis troško ir svajojo grįžti į Tėvynę, vėl džiaugtis gyvenimu ir dirbti, dirbti laisvos Tėvynės labui! Jis troško praversti Jūsų pastogės duris ir karštai prigalusti Jus, savo gimdytojus, prie savo tvirtos krūtinės... Deja, gyvenimas yra klastingas ir žiaurus. Ne tik jam, bet ir tūkstančiams kitų sumaišo visus planus ir... peranksti pakerta gyvybės siūlą.

Juk jis, tik prieš keturis mėnesius, mūsų tarpe linksmas dainas dainavo, kalbėjo apie ateitį ir nei nepagalvojo, kad gyvena paskutinis dienas ar valandas. Auštant Argentinai pavasario rytui su draugu Bernardu Juozaičiu išskubėjo į darbą ir... abu nebegrįžo. Išliko tragedija, kuri sukrėtė visą Argentiną lietuvių koloniją ir ilgai bus lietuvių minima. Gausus Vytauto draugu burs juos abu kartu iškilmingai palaidojo ir pasiryžo, kad jų kapai neliktų apleisti, neaugtų ant jų pikžolės ir ne išnyktų jų vardai nuo medinio-laikino kryželio. Kaip Jūs žinote, iš mano ankstyvesnių laiškų, Vytautas gerų draugų daug turėjo ne tik Argentinijoje, bet ir Šiaurės Amerikoje, kurie tragiškos Vytauto mirties žinios sukrėsti pasisiūlė ateiti mums talkon su savo pinigine parama ir gražiai sutvarkyti Vytauto ir Bernardo kapą. Tuoj Chicagoje buvo padaryta rinkleva ir surinkta 200 dolerių, iš kurių 150 dolerių atsiūtė mums į Argentiną, kad apmokėtume laidotuvių išlaidas ir sutvarkytume kapą. Už likusius 50 dolerių iš Šiaurės Amerikos Jūs bus pasiūstas siuntinėlis, nes Vytautas nesuspėjo Jums nei vieno pasiūsti.

Jūs savo laiškuose dėkojate mums Vytauto draugams ir visiems Argentinai lietuviams, už tokį rūpinimąsi Jūsų žuvusių sūnumi. Suprantame mes Jūsų tėviškas širdis, tas Jūsų padėkas priimame ir paliekame savo širdyse. Gal ir neverti mes tų karštų Jūsų padėkos žodžių, nes mes viską darėme ne dėl garbės, bet iš pareigos atlikti paskutinį patarnavimą savo draugui ir kilniam lietuviui - patriotui, kuris visą savo trumpą gyvenimą Tėvynės meilę laikė aukščiausia visko.

Štai, sausio 24 dieną, t.y. vos sukakus keturiems mėnesiams nuo Vytauto ir Bernardo tragiškos mirties, mes Vytauto draugai ir pažįstamieji skubėjome į kapines prie Vytauto kapo, kuri puošė kuklus, bet su meile ir lietuviškais širdimis pastatytas antkapis ir balto lūrys ir atneštos gėlės pridengė kamermuro kryžius. Susrinko gražus pa... Ne vienas iš mūsų žvalgėmės ar nepamatsime atskubancius Jus, Vytauto tėvelius, lydimus tėviškų skausmų... Neatejote sukaupti prie sūnaus kapo, palikti gailių tėviškų ašarų, nes patūs vandenynai ir mūsų Tėvynės okupantas to padaryti Jums neleido... Tačiau, Jūs būkite ramūs, nes Jūsų sūnaus kapas yra mūsų lankomas ir sutvarkytas. Vi-

(Nukelta į 7 pusl.)

— Kas tave sužeidė, kas? — kartojo klausimą milžinas. — Sakyk man tai, mažasis mano drauge! Aš paimsiu kardą ir atkeršysiu jam už tai!...

— Niekas mane nesužeidė — pratarė berniukas. — Tos žaizdos, kurias matai, yra meilės žaizdos...

— Tad, kas tu esi? — paklausė milžinas mažąjį ir suklupe prieš jį ant kelių.

Mažasis maloniai nusišypsojo ir pratarė:

— Kartą jūs leidote man žaisti jūsiškiam sode. O dabar — ateikite į mano sodą pažaisiti su manim. O manasis sodas — yra rojus...

Ir kada vaikučiai, grįždami iš mokyklos, subėgo į sodą pažaisiti, jie rado milžiną sukritusį po medžiu — nebegyvą. Jo kūnas — buvo visas padengtas gražiausiais baltais medžių žiedais...

Pr. Alšėnas

ARGENTINOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

P A D Ē K A

LAK ir K S-gos valdyba nuoširdžiai dėkoja Kariuomenės 41 metų ir Šaulių Sąjungos 40 metų sukaktuvių minėjimo dalyviams, lietuvių ir kitų tautų organizacijų atstovams už nuoširdžius sveikinimus ir visiems bent kuop prisidėjusiems prie minėjimo paruošimo.

Įpatinga pagarba ponios M. Galeckienei, M. Kančauskienei ir A. Černiauskienei už paruošimą skanių užkandžių ir Gerb. TT. Mairjonams už patalpas bei visokeriopą paramą. Sąjungos Valdyba

1960-1961 METAMS

NAUJA SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE VALDYBA

Š. m. sausio 9 d. 17 val. Visuotinis narių susirinkimas, susirinkęs savose patalpose išrinko C. Valdybą iš sekančių narių: J. Stalioraitį — pirmininku, E. Šimkūną — vicepirmininku, J. Šutinį — išdėdintu, A. Šapą — išd. padėjėju, R. Vozgirdą — sekretorium, A. Jokubauską — sek. padėdėju, P. Pivorijūną, J. Daratėną, N. Pempę ir A. Pilypą — C. V. nariais.

C. Valdyba išrinkta, kaip matome iš senų, veteranų veikėjų ir pradėdanti visumeningą darbą dirbti jaunuolių: A. Šapo ir R. Vozgirdo.

Šiuose rinkimuose aktyviai pasireiškė jaunimas. Sveikintina, kad susivienimiečių jaunimas neatsilieka nuo kitų draugijų jaunimo.

Pareigų perdavimo naujai valdybai proga, buvo suruošta šaunus "asado", kuriame svečių tarpe matėsi net ir Berisso, neskaitant artimesniųjų iš Bs. As.

Susivienimietis

LAISKAS VYTAUTO JUSAICIO TĖVAMS GYVENANTIEMS LIETUVOJE

(Atkelta iš 6 pusl.)

suomet kas nors jį aplanko ir padeda gėlių puokštę.

Taigi, paminkliui pašventinti susirinko gražus lietuvių ir švenčinimo apeigas atliko kunigas J. Jančius, Tėvų Marijonų provincijolas, kuris tuo metu viešėjo Argentinoje ir mielai sutiko šia šventą pareigą atlikti. Mums buvo labai džiugu, kad šiaurės Amerikoje gyvenančių Vytauto draugų pinigais statytą paminklą pašventino iš šiaurės Amerikos atvykęs kunigas. Kai mūsų akys nukrypo į ant paminklo esančius Vytauto ir Bernardo paveikslus, jas sudrekinė ašaros. Neverkėm mes savo broliu, bet verkėme tų, su kuriais tiek daug linksmų ir liūdnų valandų buvo išgyventa. Gal nevienas iš mūsų žvelgdamas į tą gėlę skęstantį kapą statė sau klausimą: "Kažin ar likimas leis, kad mano kapa kada nors kas taip iš draugų lankytų ir puoštų gėlėmis?"

Po pašventinimo, skausmo suspaustomis širdimis, sugiedojome "Amžina Atilisj" ir vėl išsiskirstėme į visus kraštus prie savo kasdieninių rūpesčių ir darbų. Ir vėl liko Jūsų sūnelis Vytautas kartu su savo draugu Bernardu vieniši, bet jau po gražių antkapio o ne piktžolių priedangoje. Ant kapo marmuro lentoje įrašyti Vytauto ir Bernardo vardai ir parašas: "Atmintis nuo Jūsų draugų", t. y. parašas visų Argentinijoje ir šiaurės Amerikoje gyvenančių Vytauto ir Bernardo draugų, kurie savo sunkiai uždirbtais centais ar uoliu darbu prisidėjo prie jų palaidojimo ir galutinio kapo statyvos, pastatant antkapį ir kryžius. Kiekvienas praėisv supras, kad čia ilsisi du draugai, kurių kapo nelanko nei Tėvai, nei broliai o tik bendro likimo draugai.

Tat, baigsiu savo ilgą laišką Jums mieli Vytauto tėveliai. Baigsiu širdyje turėdamas liūdesiu persunkta džiaugsmą, kad mums pagaliau pasisekė išpildyti savo pažadą, sutvarkyti ir papuošti Jūsų mylimo sūnaus Vytauto kapą. Šis, toks gražus Vytauto draugu žestas liko jam žintasis ir filmą ir foto nuotraukas, ką padarė Argentinijos lietuvių kolonijos žinomas filmuotojas Jurgis Gilvydis ir fotografas K. Leonas.

Atsisveikindamas su Jumis perduodu giliausios užuojautos žodžius nuo visų Vytauto draugų Argentinijoje ir šiaurės Amerikoje. Mes linkime Jums daug sveikatos ir jėgų šiame skausmo momente. O aš sekančią Tautos dainių Maironį, noriu sušukti:

Oi neverk motinėle, kad jaunas sūnus, Amžiams ilsis toli nuo Tėvynės, Kad parvirtes kaip ažuolas girlių puikus, Laukia teismo dienos paskutinės. Buenos Aires, 25.1.60 L. KANČAUSKAS

BANFIELD

ATVYKO IŠ Š. AMERIKOS IR VĖL IŠVYKO

Prieš penketą metų išvykęs š. Amerikon, grįžo Argentinon praleisti trumpą atostogų p. Albertas Karpinskis. Jo pagrindinis tikslas buvo pasimatyti ir pasikabėti su čia likusiais tėveliais, Mariją ir Feliksą Karpinskais, gyvenančiais dviejų aukštų nuosavuose namuose Avellanedoje.

P. Albertas Karpinskis gerai praigyveno Amerikoje, kur eina labai svarbias pareigas didžiojoje valdiškoje kompanijoje su geru atlyginiu, mu prie kelių, tiltų ir kitokių darbų.

Pažymėtina, kad Čikagoje, gyvena jo sesuo Adėlė, švogeri Bonifacijus (buves šv. Cecilijos choristas) ir jų sūnus Jurgiukas. Visi argentiniečiai, sulig p. Alberto pasakojimu, yra išsilgę mielojo Buenos Aires ir kaimynų. Svetys, savo trumpu apsilankymu tėviškėje, nes jis yra gimęs, čia, be tėvelių aplankė ir kitas gimines ir artimuosius. Sausio 15 d. po pietų iškrido į savo darbovietę — Vasingtonan. Buvo atvykęs sausio 3 d.

Pagerbtuvių "asado", surengtas mamytės pastangomis, įvyko giminielės Vėros namuose Banfielde sekmadienį, sausio 10 d. dalyvaujant nemažam skaičiui giminių ir prietelių su retai užtikamu iš JAV svečių norinčiųjų pasimatyti ir "pasidėliuoti". Kor.

P A D Ē K A

Mūsų Tėveliai Lietuvoje mirus, liūdesio valandoje mus užjautusiems dėkoja

Andrius ir Apolinaras NAUJOKAI

ROSARIO

1960 m. sausio 7 d. suėjo lygiai 10 metų nuo Rosario Lietuvių Bendruomenės įsikūrimo. Šioji pirmoji draugija buvo pavadinta šventojo Kazimiero vardu ir 1950 m. sausio 7 d. buvo sušauktas keletas asmenų susirinkimas ir išrinkta laikinoji šv. Kazimiero d-jos valdyba. Ją sudarė K. Liutkevičius — pirmin., Jonas Papečys — sekretorius, Pranas Makauskas (dabar jau miręs) — išdėdintikas. Atvykus kun. K. Vengriui MIC į Rosario ir apsistojus Buen Pastor patalpose, Laprida 2785, buvo pradėtas naujas kūrimosi darbas. Visi susirinkimai, pasitarimai ir visas darbas vyko Buen Pastor patalpose, nes jokių kitų tuo metu laikinai ir bendrai kitos buvo draugijos neturėjo. Dabar d-ja vadinasi Rosario Lietuvių Bendruomenė. Tas vardas buvo pakeistas susirinkus ir susiorganizavus jau daugiau šios draugijos narių — tai įvyko 1950 m. rugpjūčio mėn. 20 d., taip pat, toje pačioje vietoje. Nuo 1950 m. sausio mėn. šiai draugijai pirmininkavo asmenys: K. Liutkevičius, St. Pšibliauskas, kun. K. Vengras MIC, A. Latvėnas, Z. Stasevičius, Vyt. Senūnas, Vyt. Makauskas ir dabartinis A. Samauskas.

Draugija turi daug nuosavo turto, kaip tai, statų, suolų stiklų, lėkščių ir kitokių rakandų bei indų. Be to turi keletą tūkstančių pežų draugijos kasoje. Rosario Lietuvių Bendruomenė šį minėtą turta ir kitką padėjo įsigyti: 1. Simonas Krašinskas, pradėdamas paskolindamas be nuosimėjų pinigų. Tai pirmasis šios draugijos garbės narys pasiaukojęs dėl draugijos išgyvenimo. 2. J. Liutkevičius, be jokio atlyginimo darbu ir aukomis daug prisidėjęs prie draugijos baldų įsitaitymo.

Rosario L. B-nę per 10 metų yra aplankę įvairūs asmenys, draugijos ar jų nariai. Santa Fe, Cordobos, Buenos Aires, ansamblis ir kiti lietuvių kultūriniai vienetai: "Vytis", Kvirino Runimo artistų grupė, Gilvydis su lietuviškomis filmomis, ir tt. Su paskaitomis: gen. T. Daukantas, A. Petravičius, K. Norkus, K. Čibiras ir daug kitų, kuriuos sunku ir išvardinti. Draugija turi 72-jų susirinkimų protokolus, keliolika įvairiausių aktų. Tas visas yra saugoma bendruomenės vadovybėje.

Minint šios draugijos 10 metų gyvavimo sukaktį, dėl didesnio patogumo, yra jungiamas ir vasario 16 dienos akto minėjimas, kuris įvyks vasario 21 d. Rikštė

P A D Ē K A

Širdingai dėkoju visiems Rosario ir apylinkės lietuviams už parėmimą gausiomis piniginiėmis aukomis sumoje 950 pežų švenčių proga. Tariu visiems širdingą ačiu

Adelė Šakalienė, Rosario.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Aa. Mykolas Talkauskas, eidamas 54-sius amžiaus metus, mirė 1959 m. gruodžio 20 d. Sekančią dieną buvo palaidotas San Martin kapinėse. Liko liūdinti žmona ir kiti artimieji.

Aa. Jonas Vasiliauskas, gim. 1900 m. Budviečių km. Lubavos valsčiuje, Gražiškių parapijoje, Marijampolės apskr., Lietuvoje. Atvykęs 1929 Argentinon, dirbo įvairiose vietose, ypač kėdžių dirbtuvėse iki "jubiliacijos". Gyvendamas 23-sius metus pas Kazimierą Simkevičių, c. Yatay, Valentin Alsina, š. m. sausio 15 d. dėl didelio kraujo spaudimo 13 val. mirė. Priklausė prie Susivienijimo Lietuvių Argentinijoje. Sekančią d. K. Simkevičiaus rūpesčiu palaidotas Sarandi kapinėse. Argentinijoje giminių neturėjo. Lietuvoje liko 3 broliai ir 3 sesutės.

P. Kazimiero Simkevičiaus už velionies sielą bei jo tėvelius yra Aušros Vartų bažnyčioje užprašyta sekančiomis dienomis šv. Mišios, į kurias kviečiami visi velionies draugai ir pažįstamieji dalyvauti: š. m. vasario mėn. 15 ir 17 dienomis 7,30 val., kovo 15 d. 7,30 val., balandžio ir gegužės mėn. 18 dienomis 7,30 val., birželio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo, spalio, lapkričio ir gruodžio 15 dienomis 7,30 val., tik išskyrus rugpjūčio mėn. sekmadienį, kur bus 8.

Aa. Steponas Grigaliūnas, gimęs 1898 m. Panevėžyje, Lietuvoje, 1928 m. atvykęs Argentinon buvo išdirbęs 19 metų "La Blanca" skerdykloje, š. m. sausio mėn. 15 d. dėl širdies ir aušto kraujo spaudimo staigiai mirė 13,30 v. Policlinico de Lanus. Nors ir turėjo Dock Sud nuosavus namus ir pinigų banke, bet palaidotas buvo Stasio Vaitkevičiaus rūpesčiu 17 d. Sarandi kapinėse. Šventas mišias Aušros Vartų bažnyčioje už velionies sielą, kurios bus vasario mėn. 16 d. 7,30 val., užprašė sekantys asmenys suaukoje 110 pežų: Kavaliuskas — 50, A. Petruskas, Bruna Barišauskienė ir Krivickas po 20.

P A D Ē K A

Įpatingai giliai padėka reiškiu kun. A. Lubickui už katalikiškom apeigom paskutinį patarnavimą, pp. Riaubams, pp. Senuliams, pp. Gražulevičiams, pp. Brazaičiams, pp. Žukauskams, pp. Malėlams, Evangelikų bažnyčiai už taip gražų vainiką ir suolų paskolinimą, pp. Viacava, pp. Saura, pp. Patenza, pp. Calise, pp. Convertino, pp. Manuele, pp. Brunetti, pp. Gonzalez, pp. Marčulioniams pp. Niniškiams, pp. Garniams, pp. Navickams, pp. Naruševičiams, pp. Stasiukoniams, pp. Kazlauskams, p. Pečiukevičienei, pp. Bagdonų šeimos ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo ir palydėjo į amžino poilsio vietą mano mylimą vyrą ir tėvą aa. Pranciškų Lesčių. Tegū padeda Dievas Jums visiems Liūdinti žmona ir sūnūs.

PADEKA

Labai nuoširdžiai dėkoju visiems dalyvavusiems š. m. sausio mėn. 25-os dienos 9. val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, Avellanedoje per iškilmingas gedulingas pamaldas už mano tetą ir tetėną Juozą ir Veroniką Lubickaitę - Dumšes Broleonas kun. A. Lubickas MIC

PARSIDUODA NAMAS

Calle Carlos Dellì 2396, Longchamps, 4 kvadros nuo stoties parduoda namas su sklypu žemės.

Teirautis pas Karolį Talutį, Calle Carabelas 241, Avellaneda.

"MINDAUGO" D-jos veikėjai

P. J. Kulakauskui

dėl jo mylimos mamytės mirties Lietuvoje, reiškiamo gilia užuojautą ir drauge liūdime

"Mindaugo" D-jos Valdybos vardu V. Stundžia

Liūdesio valandoje, aa. Telesforui Mikalauskui mirus, jo žmonai

Jievai Mikalauskienei

reiškia gilia užuojautą ir drauge liūdi

Antanas KULIEŠIUS, Jonas JANKAUSKAS

ŠVENTOS MIŠIOS AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOJE

1960 metais

Vasario mėn. 4-ją 8 val. a. a. IGNAČĄ NORVAISĄ

5-ją 8 val.

a. a. ANTANĄ KVIETKAUSKĄ

6-ją 9 val.

a. a. MONIKĄ BALIUKIENĘ 9 val.

a. a. ANTANĄ RAČKAUSKĄ

10,30 val.

a. a. SOFIJĄ POCIUNIENĘ

7-ją 8 val.

a. a. KAZIMIERĄ ir PETRONELĘ KAZLAUSKUS

—8-ją 7 val. už aa. Gokų ir Vaitkų šeimos mirusiuosius.

—9-ją 9 val. už aa. Juozą Kubilių.

—11-ją 7 val. už aa. Steponą Oksą. 11-ją 8,30 val. už aa. J. Šalkauską

—13-ją 8,30 val. už aa. Aleksų šeimos mirusiuosius. 13-ją 9 val. už aa. Petrą Šukį

—14-ją 18 val. už aa. Dom. Bartkų

—15-ją 7,30 val. už aa. Joną Vasiliauską

—16-ją 7,30 val. už aa. Steponą Grigaliūną

—17-ją 7,30 val. už aa. Joną Vasiliauską ir jo tėvelius

—18-ją 7,30 val. už aa. Motiejų, Oną ir Mariją Simkevičius

—19-ją 8 val. už aa. Šimkūną ir Šilalčių šeimas

—20-ją 7 val. už aa. Telesforą Mikalauską

—21-ją 10,30 val. už aa. Emiliją Mišniūnienę

—24-ją 7 val. už aa. Motiejų ir Sofiją Sakalauskus

—25-ją 8 val. už aa. Morkūną ir Stalioraičių šeimas

—28-ją 10,30 val. už aa. Agotą Svederytę-Veličkienę

Temperley vasario 21 d. 10 val. už aa. Elzbieta ir Kazimiera Makštelius.

Ila Ascasubi (prie Cordobos) klebonas.

Malonų įspūdį paliko šiaurės Amerikos lietuvis inžinierius Izid. Bartkus, kuris vykdamas iš Buenos Aires keletai dienų buvo sustojęs Montevideo mieste.

Sekmadienį po pamaldų jis nufilmavo iš bažnyčios einančius ir jaunimo grupę. Aplankė keletą šeimų ir susipažino su vasarvietė Atlantida.

Zinomo J.A.V bių veikėjo ir lietuviškųjų draugijų rėmėjo Juozo Bačiūno pasirodymas sudarė Montevideo lietuviams tikrą šventę. Sausio 2, šeštadienio vakarą U. L. Kultūros Draugijos klube, gi sekmadienį parapijos salione žavėjo visus jo atvežtoji lietuviška filmą — "Čikagos Margaucio 25 metų jubiliejus".

Bet dar labiau žavėjo p. Bačiūno tikrai lietuviška asmenybė ir jo svarus, širdingas lietuviškasis žodis. Nors jis turtingas, milijonierius, bet toks nuo širdus, paprastas, visiems prienamas ir toks atsidavęs Lietuvai. Jis lanko po visus 5 kontinentus išsiblaškusių lietuvių ir stiprina jų tautinę dvasią. Savo kelionių įspūdžius aprašo gražiai išleistose knygos. Apie jo nuopelnus lietuvių be papasakojo Lietuvos Ministras Pietų Amerikai dr. K. Grauzinis ir p. Čibiras.

Jaunimo šokėjų grupė "Audėjėlė" jo garbei pašoko eilę tautinių šokių, iš kurių labiausiai patiko "Lenciugėlis" ir "Čigonėlis". Parapijos Choras gi padainavo eilę lietuviškų dainų. Įvertindamas šokėjų ir dainininkų uolias pastangas, p. Bačiūnas "Audėjėlę" ir chorą Amerikos lietuvių draugijų vardu apdovanojo piniginiėmis dovanomis. Jį pas mus atlydėjo p. Ožinskas, lietuvių protestantų laikraščio "Argentinijos Lietuvių Balso" redaktorius. Lauksime daugiau tokių svečių!

P. D.

Dar padainavo solo ir dueto choro dirigentas Vytas Dorelis ir p-lė Albina Milašaitė. Publika nuoširdžiai priėmė. Taip urugvajiečiai buvo kiek supažindinti su lietuviškosios dainos menu.

SVEČIAI IŠ KITŲ KOLONIJŲ Montevideo lietuvių praeitomis savaitėmis aplankė eilę svečių. Iš Argentinijos buvo Kalėdų šventėms atvykęs stovyklninkas Vyt. Sadžius. Dabar čia atostogauja ir sveikatą taiso kun. Vincentas Leščinskas, Vi-

1960 m. sausio mėn. 5 d. apie 6 val. iš ryto staigiai ir netikėtai mirė iš gyvųjų tarpo išplėšė "ALPARGATAS" tekstilės fabriko rušiavimo inspektorių, belaukiantį kolektyvo grįžti namuosna PRANĄ LESČIŲ 45 metų amžiaus. Velionis buvo gimęs Tadarva kaime, Kruonių val. Traškų apskrity.

Šventos Mišios už aa. Praną Lesčių bus Aušros Vartų parapijos bažnyčioje š. m. vasario mėn. 10 d. 9 val. ir kovo mėn. 20 d. 9 val.

Visas gimines ir pažįstamus bei velionio draugus kviečia Valerija Leščienė ir sūnūs

URUGVAJUS MONTEVIDEO

IDOMI KALĖDŲ EGLUTĖ

Šiais metais Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos suruošta Kalėdų Eglutė buvo tikrai savotiška. Mat, programa beveik išimtinai išpildė mažieji kolonijos vaikučiai tarp 4 ir 8 metų amžiaus. Jie deklamavo, šoko dramatuotas dainas-šokius: "Aš mergytė", "Pasisėjau žalią rūtą" ir Malūnėlį. Tada suvaidino vaidinimėlių "Kalėdų naktį". Visiems buvo malonu, kad jau Urugvajuje gimusios ar augusios kartos vaikai deklamuoja ir vaidina lietuviškai. Programa paruošė jaunoji šokių mokykl. stud. Nijolė Stanevičiūtė.

Po to visus vaikučius apdovanojo Kalėdų Senelis. Programai pasibaigus jaunimas ir senimas ilgai dar šoko ir linksminosi.

CHORAS DAINUOJA 'TRAVIATOS' OPEROJE

Montevideo lietuvių labiausiai gyvenamas priemiestis Villa del Cerro šventė visą praeitą mėnesį savo 125 metų nuį kūrimo jubiliejų. Buvo įvairių aktų, programų ir švenčių. Tą proga 26 gruodžio Teatro Apollo salėje suruoštame koncerte Lietuvių Katalikų Parapijos Choras draug su vietos artistais sudainavo iš operos "Traviata" vieną sceną su garsiaja arija "Brindis — Pakelkim mes taurės linksmybių". Publika triukšmingai plojo. Turėjo pakartoti. Choras taip pat sudainavo 4 lietuviškas dainas, kurias publikai paaiškino Romas Mačanskas.

Dar padainavo solo ir dueto choro dirigentas Vytas Dorelis ir p-lė Albina Milašaitė. Publika nuoširdžiai priėmė. Taip urugvajiečiai buvo kiek supažindinti su lietuviškosios dainos menu.

SVEČIAI IŠ KITŲ KOLONIJŲ Montevideo lietuvių praeitomis savaitėmis aplankė eilę svečių. Iš Argentinijos buvo Kalėdų šventėms atvykęs stovyklninkas Vyt. Sadžius. Dabar čia atostogauja ir sveikatą taiso kun. Vincentas Leščinskas, Vi-

Buenos Aires Avellaneda

Pakrikštyti Aušros Vartų parapijos bažnyčioje

Kun. A. Lubickas, sausio 9 d. pakrikštijo Danielių Walterį Simutį, Vaclovo ir Terėsės Lukošūtes Simučių pirmagimį sūnų. Krikšto tėvais buvo Jonas Lukošius su Jėdvyga Simutyte-Djokiene. Kaip pirmagimis, tai susilaukė Los Patos 3849, Remedio de Escalada tėvėlių namuose šaunių krikštynų. Tarp giminių, Simučių-Lukošūčių šeimos draugam ir pažįstamiems teko net iki saulutei patekanti, žavėtis kūmų ir šeiminių vaisingumu. Tai prie gausiai apkrautų stalų stiprinantis ir gaivinantis, tai sutartinę trunkiant, tai šokių sukury gintis nuo tuo metu įkrios karščio naštos slėgenčių bangų.

Susituokė Aušros Vartų Parapijos Bažnyčioje

Š. m. sausio 9 d. Moterystės Sakramentą kun. Vytauto Alfonso Palubinsko palaiminimu priėmė: Viktoras Baublys su Lidija Mendola. Svotais buvo Pascual Mendola su Ona Baublyte-Savickiene.

Alfonzas A. Mačionis su Olga Estela Palionytė. Svotais buvo Hilario Simanavičius su Emilija Mačionienė.

Angel C. Walter Castelli su Stase Ona Velykyte. Svotais buvo Antonio Riadigos su Emilija Mainoniene.

Linkime visiems laimingo ir saulėto gyvenimo.

ŽODIS JAUNIMUI — skautams — studentams

Man nereikia aiškinti, kad žmonės nevienodi ir ką besakytų Markso barzda — žmonės nėra patys savaimės lygūs. Jie lygūs tik prieš Dievą ir prieš įstatymus, bet ne patys per save. Na, argi aš ir jūs esame lygūs? Jūs — jauni, o aš — jau senas. Jūs tik pradėdote šiam gyvenimui žydeiti, o aš jau, kaip čia pasakius, po truputį vystu. Jūs išeinatė pasitikti savo gyvenimo saulėtekio, o aš jau laikada pagalvojau apie saulėleidį. Taigi, mes ne vienodi ir nelygūs... Ne vienodi savo fiziniu pagrindu, savo kunais. Iš tikrųjų, jūs gi turtingesni už mane. Aš turiu tik pratę, savo jau išveiktas jėgas, o jūs turite ateitį, sveikatą ir daugybę jėgų dar viską pasiekti.

Bet kaip nevienodi ir nelygūs būtume, yra vienas dalykas, kuris mus jungia ir kuris neseniai ir kuris byloja į mus ta pačia kalba, — tai idealai, tautiniai, politiniai, etiniai ir kitoki idealai. Tik žmogus, gyvenantis kilniais idealais yra pats kilnus, amžinai jaunas, amžinai įdomus ir reikalingas savo laiko aplinkai. Jūs nebesate maži vaikučiai, jeigu lankote mokyklas, jeigu jau esate užaugę kilniais idealais. Kaip ir lygiai mes kiekvienas kitas nesame seni, jei gyvename amžinai jaunais idealais. Čia yra "amžinos jaunystės" paslaptis.

Kas Atgimimo gadynėje prikėlė lietuvių tautą iš ilgo miego svetimųjų nelaisvėje? O gi jaunimas, pirmiausia jaunimas, tokio pat, kaip jūs, amžiaus Lietuvos gimnazistai, studentai, kiti veikėjai. Tai gerai žinome iš istorijos. Nejaugi jūs šian dien būtumėte kitoki, nejaugi jū parduotumėte savo lietuvišką sielą Lietuvos laisvės idėją, lietuvių kalbą ir tautos garbę už gyvenimo patogumus ir blizgučius dar pigiau negu kadaise dalis mūsų protėvių parduodavo rusų carams, lenkų gražuolėms ar palūždavo po vokiečių padu?

Studentas inž. Jonas Gaidimauskas pareiškė, kad Argentinoje daromi žygiai studentams jungtis į vieną būrį. Tai girtinas žingsnis, tikslu, kad jūs ne kieno iš šalies verčiam jungiatės, bet patys giliai suprante kad jūsų tautos kraujas ir garbė, ir pareiga, ir sąžinė čia šaukė.

Pagal seną lietuvišką tradiciją noriu jus įvesdinti į lietuvių visuomeninį gyvenimą su saldžia lietuviška duona ir sūria druska. Ta duona — tai mūsų tautos laisvės ir garbės idėja, tai pasišventimas Lietuvos ir lietuviybės ateičiai, tai ruošimasis ir dalyvavimas lietuvių kultūrinėje kūryboje. Ta druska — tai sunkumai, vargas ir auka, tai priminimas, kad mūsų broliai ir seserys nepalyginamai sunkiau neša gimtinėje svetimą jungą ir kovoja, dažnai savo laisvę ir gyvybę paaukodami, už lietuvių tautos idealus, už teisę būti laisvais ir nepriklausomais savo žemėje.

Tai, ką jūs čia beveik pirmieji pradėdote burtis į būrį Buenos Ai-

Padėkos laiškas

ARGENTINOS LIETUVIŲ SVENTOS CECILIJOS CHORO VADAMS IR GIESMININKAMS

Mielieji broliai ir Sesutės! Prašau priimti mano didelę padėką už Jūsų širdžių kilnių jausmų pareiškimą mano 50 Metų Kunigavimo Auksiniam Jubilėjui.

Dėl manęs tai buvo labai maloni staigmena, juo labiau kad šventos Cecilijos Choras man visados buvo arti prie širdies. Argentinos lietuvių istorija liūdyja, kad šventos Cecilijos Choras turi didelių nuopelnų Argentinos lietuvių kultūrinėje veikloje. Savo giedojimais lietuvių pamaldose bažnyčioje ir muzikalėmis programomis lietuvių tautiniuose rengimuose, Jūs buvote gražus ir stiprus junginys rišantis Argentinos lietuvius į vienybę.

Jūsų giedojimų ir dainavimų aš visados su pasigerėjimu klausiaus. Lietuviai kunigai marijonai misijonieriai, atvykę į Argentiną, rado stipriausį džiuginantį vienetą — tai šventos Cecilijos Choras. Tai buvo stipri atrama mūsų pradėdantajai misijai tarp pakrikusių šiame krašte lietuvių.

Broleliai ir Sesutės! Didžiukitės galėdami būti šventos Cecilijos Choro nariais. Muzika mėgdami, ir uoliai prie choro darbu prisidėdami, to choro nuopelnus juo labiau padidinsite ir tuo pačiu dar labiau iškelisite lietuvių tautos vardą.

Jūsų dėkingas
Kun. Jonas Jeronimas JAKAITIS,
marijonas misijonierius

res ir apylinkių studentai Argentinoje, susiburdami į studentų ratelij, yra gražus pavyzdys ir paskatinimas kitiems Pietų Amerikos lietuvių studentų būreliams. Siekite plačiau, užkrėskite tuo pavyzdžiu kitus. Esate dar mažos pradžios šaltinėlis, pasipylęs nuo kalnų. Bet jei tokių šaltinėlių bus daugiau ir daugiau, netrukus jie, taip kaip Š. Amerikoje, susilieję sudarys plačių ir galingą jaunųjų veikėjų srovę lietuvių darbe Pietų Amerikoje Jūsų organizacinio gemalo atsiradimas yra geras ženklas, kad jis visados bus gyvas ir jaunas, nes su juo eina ateitis.

Kaip Š. Amerikos lietuvių Bendruomenės Tarybos narys sveikinu jūsų užgimimą ir tuo "imetrikuoju" jūsų formalų, teisėtą gyvavimą, kaip naujo padalinio lietuvių visuomeninėje šeimoje. Aukite greitai, pralenkite mus, pagaliau išmeskite mus, pavargusius ar patingusius, apsilėidusius ir snaudžiančius — ir užimkite mūsų vietą, ir teskite kovą už lietuvių ir Lietuvos idealus, užtikrinu, kad Š. Amerikos studentai bus su jumis!

Juozas Bachūnas
Sodus, Mich., U. S. A.

TRYS KARALIAI AVELLANEDOJ

Lietuvių kolonijos mažiesiems, "Birutės" D-jos iniciatyva buvo suarušta neailinė Trijų Karalių šventė su įspūdingu dovanėlių įteikimu. Ši šventė buvo tuo įpatingsnė, nes tris karaliai pasirinko į Aušros Vartų lietuvių sale atvykimui moderniąją priemonę motonetą. Palikę tradicinį Kalėdų senelio apdarą, o išsipuošę turtingųjų 3 Karalių rūbais su brangiais žibantomis karūnomis ir ištaigingais togų-apsiaustu, karolių ir kitų rytietiško stiliaus brangevnių spindesį. Tas viskas vaikučių širdelėse paliko gilų įspūdį. Trys

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATŲ)

- \$ 100 — K. Vaištaras
- „ 100 — T. Žebrauskas
- „ 65 — Alf. Golokvoščius
- „ 60 — M. Kuprevičius
- „ 50 — V. Gražulevičius
- „ 50 — K. Gulbinas
- „ 50 — J. Balkevičius
- „ 50 — B. Bučinskas
- „ 50 — St. Povilonis
- „ 50 — B. Dambrauskas
- „ 50 — J. Petrauskas
- „ 50 — K. Leleiva
- „ 50 — J. Urbonavičius
- „ 40 — K. Varanauskas
- „ 30 — K. Šimkevičius
- „ 30 — P. Gybavičius
- „ 30 — P. Leščius
- „ 30 — D. Zuoza
- „ 20 — Pr. Gailiūnienė
- „ 20 — S. Buzas
- „ 20 — J. Kasparavičius
- „ 20 — St. Anckaitis
- „ 20 — Just. Lukšas
- „ 20 — P. Mainonis
- „ 20 — J. Zabukas
- „ 20 — P. Vinčiankienė
- „ 20 — E. Orlovas
- „ 20 — B. Šilaikis
- „ 20 — L. Zlotkus
- „ 20 — D. Tučionis
- „ 10 — J. Brasas
- „ 10 — O. Šereikytė
- „ 10 — J. Kuoja
- „ 10 — G. Krivickienė
- „ 10 — K. Misiūnas
- „ 10 — K. Gradeckienė
- „ 10 — J. Dambrauskas
- „ 10 — J. Nekrašas
- „ 10 — J. Gučas
- „ 10 — P. Mačiūlis
- „ 10 — J. Gasūnas
- „ 10 — P. Černiauskas
- „ 10 — Pr. Liuola
- „ 10 — K. Markauskas
- „ 10 — E. Gasevičienė
- „ 10 — A. Lekas
- „ 10 — K. Gura
- „ 10 — J. Jurėnas
- „ 10 — E. Leikytė
- „ 10 — O. Vaitkevičienė
- „ 10 — L. Eningis
- „ 10 — P. Kazlauskas
- „ 10 — D. Žlabis
- „ 10 — A. Kazemeikaitė
- „ 5 — E. Simanauskienė
- „ 5 — O. Černeckienė

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„LAIKO“ Administracija.

VASARIO 16-tos GIMNAZIJOS AUKŲ RINKIMO REIKALU

Baigėsi metai, bet iki šiam dar mažai organizacijų bei pavienių asmenų, paėmusių aukų lapus Vasario 16-tos gimnazijos moksleiviams sušelpiti, yra atsiskaiciusių. Maloniai prašome, kad iki š. m. vasario 16 d. aukų lapus su surinktomis aukomis pristūsti į Liet. parapiją P. Gudelevičiui, Avellaneda, Mendoza 2280, L. Bendruomenės Centro Valdybai.

L. B. Centro Valdyba ir LAK ir K. S-gos Valdyba.

• P-lė Zuzana Vanagaitė su drauge išvažiavo pasisvečiuoti, paatostogauti Montevideo, Urugvajun.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — J. Duoba; Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi, Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 90.—, pusm. \$ 50.—, vienas nr. \$ 4.—, Urugnajuje met. 12 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XII METAI Nr. 251

28 DE ENERO

Iškilmingas Pp. Bačiūnų atsisveikinimo aktas Lietuvių Parapijoje — Avellanedoje

Atvykę į Buenos Aires pp. Bačiūnai buvo visur sutinkami su išimtiną pagarba ir dideliu dėmesiu. Žmogus, kuris savo gyvenimą yra pašventęs patrijotizmui ir lietuviybei, kuris ne tik suvųjų tarpe, bet didele dalimi ir svetimųjų tautiečių būry, kur tik galėjo įlysti, kėlė Lietuvos vardą ir rinko Jai draugus. O pažįstamų ir prietelių turėjo visuose luomų sluoksniuose.

• Antanas Sakalauskas, 10 metų gimimo proga sausio 9 d. savo tėvėlių pp. Sakalauskų namuose, turėjo jaukias vaišes, kurių metų skambėjo lietuviškos sutartinės.

• Sausio 1 d. 10.30 val. Aušros Vartų bažnyčioje buvo iškilmingos mišios už aa. "Ansamblio" iniciatorių ir vadovą Aleksandrą Petravičių. Šeimos narių, giminių, artimųjų ir draugų buvo pasimelsta už velionio vėlę ir prisiminta jo nemirštamieji rūpesčiai ir darbai Tėvynėi Lietuvai.

• Sausio 17 d. 10.30 val. I metų mirties proga buvo Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, kurias aukojo iš Rosario atvykęs kun. J. Vilutis už aa. Valeriją Bikičienę. Po pamaldų, velionės vyro Vinco ir dukters Eugenijos visi giminių ir jūjų šeimos pažįstami bei draugai turėjo pagal lietuvišką paprotį, pp. Sakalauskų užkandinėj jaukias vaišes.

• Sausio 25 d. po 9 val. iškilmingų gedulinių šv. mišių už aa. Juozą ir Veroniką Lubickaitę Dumšes, kurias atgiedojo velionies brolienas kun. A. Lubickas. Dukters Kazimieros Dumžytės de Rastagno rūpesčiu. Aušros Vartų svetainėje, visi pamaldų dalyviai, pasistiprino ir pasidalino mintimis iš kasdieninio gyvenimo įvykių.

• Sausio 27 d. 9.30 val., keturių metų mirties proga, buvo gedulingos šv. mišios už aa. Vladą Menčioną. Mišias laikė kun. A. Lubickas dalyvaujant velionies našlei, vaikučiams Angėlytei su Alfonsuku ir mamytei. Po pamaldų buvo nuvykta į Sarandį kapines aplankyti velionies kapo.

• Apolinaras Naujokas dirba susisiekime, 225 transp. linijos soferiu.

• Vladas Rusevičius, "Europos Lietuvis" bendradarbis, keliaudamas su laivu "Latvia" lankosi Bs. Aires. Ta proga aplankė Susivienijimą L. Argentinoje, Lietuvių salioną ir kitas kultūrinės lietuvių įstaigas.

• P. Albina Kavalienskaitė-Kurkūzėnė su dukterim Mirta ir jos sesutė Birutė; Julė Karosevičienė su dukterim Silvija palydėtos iki pat Montevideo p. Alfonso Karosevičiaus nuo 7 d. sausio išviešėję, gerai išsimaudę ir dikčiai saulės idėgę 26-ją sugrįžo Argentinon.

ATSVENTĖ VYTAUTINES IR SAVĄJĮ GIMTADIENĮ

Tautinių šokių grupės akordionistas - muzikas Vytautas Cibavičius, sausio mėn. 9 d. atšventė savas dvj sukaktis: Vytautines ir gimtadienį savo tėvėlių ūkyje. Dalyvavo daugybė jo draugų, prietelių, artimųjų bei pažįstamųjų, kurie triukšmingai sugiedojo Vytautui ilgiausių ir Vaisin-giausių metų. Šventė vyko nuostabi gražiai ilumnuotame sode.

ILGIAUSIŲ METŲ A. AVULIENEI

Labai gražus paprotys yra minėti ir šventi įvairias sukaktis, nes kitaip nebūtų kur draugams susirinkti, kultūringai praleisti laiką ir... stiklėly skandinti vargą juodą...

Taigi ir Leonas Avulis, gvv. c. La Rioja 2271, Avellanedoje, pasistengė palankyti tą paprotį ir sausio 16 dieną savo žmonelės gimtadienio proga surengė gražias vaišes. Į šias vaišes pakvietė gražų būrį svečių ir su visu savo nuosirdumu kiekviena vaišino. Šeiminių vaišingumo dėka greit visi pasijuto ne tik sotūs, bet ir linsmi. Na, kai jau linksma tai ir dainos sekė paskui viena kitą. Po dainų, nors ir ne daug vietos esant, poros paskendo valso sukūriuose... Sukaktuvininkai plaunant tortą jos garbei svečiai grausmingai užtraukė: "ILGIAUSIŲ METŲ ILGIAUSIŲ...!"

niuose, įvairių pažiūrų bei įsitikinimų žmonėse. Nerasi, kad jis nepažintų socialisto, kunigo, vienuolės ir laisvo įsitikinimo žmonių, tik jeigu jie dirbo savų tautiečių, savos tėvynės labui.

Per visą savo gyvenimą yra tiek nuveikęs, tiek atlikęs, kad nesutiksi nei vieno Š. Amerikos lietuvių, kuris nepažintų p. Bačiūno, kuris nesu-prastų jo vertės lietuviškosios išėivijos gyvenime. Jei vertiname jį mes, turime tikslą — nuopelnus. Bet kiek yra ir kitų tautybų žmonių, kurie mielą mūsų tautietį mini su ypatinga pagarba, suteikdami jam savas paslaugas, rekomendacinius laiškus, pasiūlydami net visas turimas geriausias sąlygas susipažinti su naujomis vietomis, kuriose jis tos pagalbo būtų reikalingas. Bet lietuviškas vaišingumas ir savo tautiečio artumas yra daug melnesnis ir už prabangiausias ir patogiausias svetimųjų sąlygas. Štai, nors būdamas dar pavargęs iš po Naujųjų Metų sutikimo, jau sekmadienį 3 d. sausio dalyvauja lietuviškose pamaldose Lietuvių parapijos bažnyčioje. Po pamaldų jam aprodomas Lietuvių Muziejus, kuo jis ypač domėjosi, iškilnių salė, spaustuvis ir visi lietuvių parapijos įrengimai bei pastatai kuriuose vyksta pats didžiausias lietuvių kultūrinis bei politinis judėjimas. Nepaliko neaplanckęs seselių Kazimieriečių, kurios jam aprodė savas patalpas, su juo yra labai pažįstamos iš Š. Amerikos, ir kurioms ne kartą yra ištiesęs savo duosnią pagalbos ranką. Juk keliautojui, kuris turi didžius išsibrėžimus, laikas yra begal trumpas ir pernelyg jis greit bėga.

Nei jis pats, nei visi kiti nepastebėjo, kad priartėjo atsisveikinimo diena. Atvykęs į surengtą lietuvių salėje filmos demonstravimą, sutiko čia tarp kitų savo nenulistamų darbininkų, kun. Joną Jančių, Marijoną Kongr. provincijolą, kuris tuo pat metu viešėjo Buenos Aires.

Atsivežtieji p. Bačiūno neseniai išleisti komp. Br. Jonušo lietuviškieji maršai, nuotakomis nukėlė Lietuvon, kur jis vadovaudamas įvairiems orkestrams linksmindavo Kauno, Palengos ar kitų vietovių lietuvių širdį... Ne vienas susimastęs ir ašarą nubraukė. Pono Juozo Bačiūno parodytas filmas suteikė mums progos pažinti Š. Amerikos lietuvių gyvenimą, ir pamatyti svarbiuosius jų veikėjus.

Vaišių metu teko pasidalyti nuomonėmis, įvairiomis kalbomis bei mintimis. Iš čia dalyvavusių organizacijų atstovų sveikino ir savas mintis pareiškė daugelis kalbėtojų. Pirmiausia prabilo Argentinos lietuvių Organizac. ir spaudos Tarybos vardu p. Jonas Čikštas, Lietuvių Bendruomenės vardu kalbėjo jos pirminkas p. Ig. Padvalskis, Lietuvai išlaisvinti Centro vardu — p. Gilvydis, Sv. Cecilijos choro — K. Misiūnas, Lietuvių Centro Jaunimo Studentų vardu — inž. Jonas Gaidimauskas, Lietuvių Susivienijimo Argentinoje — dr. A. Kairėlis, Lietuvių Balso — leidėjas Ožinskas, Arg. Liet. Skautų vardu — S. Babronis, Ats. Karlių ir Kovotojų S-gos vardu — kap. Diminskis, "Laiko" atstovas — P. Gudelevičius, Parapijos atstovas — kleb. kun. J. Duoba ir Prov. kun. J. Jančius. Šis pobuvis pavirto į išistą posėdžių salę, kadangi iškelta įvairių minčių, kurios ateity gal duos lietuviškumui ir naujesiems jos veikėjams nemaža naudos.

Atrodė, kad viešėdami Buenos Aires pp. Bačiūnai galės su viskuo susipažinti, viską apžvelgti, visus aplankyti ir su visais mintimis pasidalyti, kaip virš aprašytame atsisveikinime matėme, tačiau išėjo kitaip. Vadovai, kurie rūpinosi ir vežiojo visur įkyriai įsikybę, nesuprato ar nenorėjo suprasti, kad pirmoje eilėje reikėjo parodyti ir supažindinti su visomis lietuviškomis organizacijomis, ir tik vėliau važinėti po privačius asmenis. Kodėl buvo aplenkta Lietuvių Susivienijimas ir Beris-gas? Kur nemaža, taip pat, nemažiau būtų radęs lietuviškos širdies...